

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ / ΒΙΒΛΙΑ / ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ / ΜΟΥΣΙΚΗ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΑΛΕΞΗΣ ΚΑΛΟΦΩΛΙΑΣ

ΞΕΝΑΓΗΣΗ ΣΤΟ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΜΕΝΟ ΣΠΙΤΙ - ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΤΗ ΧΑΛΕΠΑ

Ελευθέριος Βενιζέλος: Ο άνθρωπος και ο μύθος

diadromes@haniotika-nea.gr

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

editorial

Ο πολιτιστικός πλούτος των Χανίων μεγαλώνει με το άνοιγμα για το κοινό της οικίας του Ελευθερίου Βενιζέλου στη Χαλέπα. Ενα μουσείο που σε μεγάλο βαθμό έχει διατηρήσει στοιχεία από την αρχική μορφή της κατοικίας που τόσες φορές αποτέλεσε "καταφύγιο" στη μακρόχρονη πορεία του μεγάλου πολιτικού. Ταυτόχρονα όμως υιοθετεί μια πολύ σύγχρονη μουσειολογική προσέγγιση, όπου σπάνια τεκμήρια και αρχαιολογικά υλικά "συνομιλούν" με τις νέες τεχνολογίες, οδηγώντας τον επισκέπτη σε ένα μοναδικό ταξίδι στην εποχή, την πολιτική δράση αλλά και την ανθρώπινη πλευρά του Ελευθερίου Βενιζέλου.

περιεχόμενα

27/6

Πιερής

28/6

Ανάργυρος,

Ανάργυρη

29/6

Πέτρος,

Παύλος

30/6

Απόστολος,

Αποστολία

1/7

Δαμιανός,

Κοσμάς,

Μαυρίκιος

3/7

Ζουμπουλιά,

Υάκινθος

σελ. 3 - 7 ~ Πολιτισμός, σινεμά, σερφαρίσματα

σελ. 8 - 10 ~ Ελευθέριος Βενιζέλος: Ο άνθρωπος και ο μύθος

σελ. 11 ~ Συνέντευξη με τον Αιλέξη Καίλοφωλιά

σελ. 12 ~ Παιδότοπος

σελ. 13 ~ Ο θάνατος του Οδυσσέα Ανδρούτσου τον Ιούνιο 1825

σελ. 14 - 15 ~ Συνεχίζει χωρίς την παλιά φρουρά ο Πλάτανιός

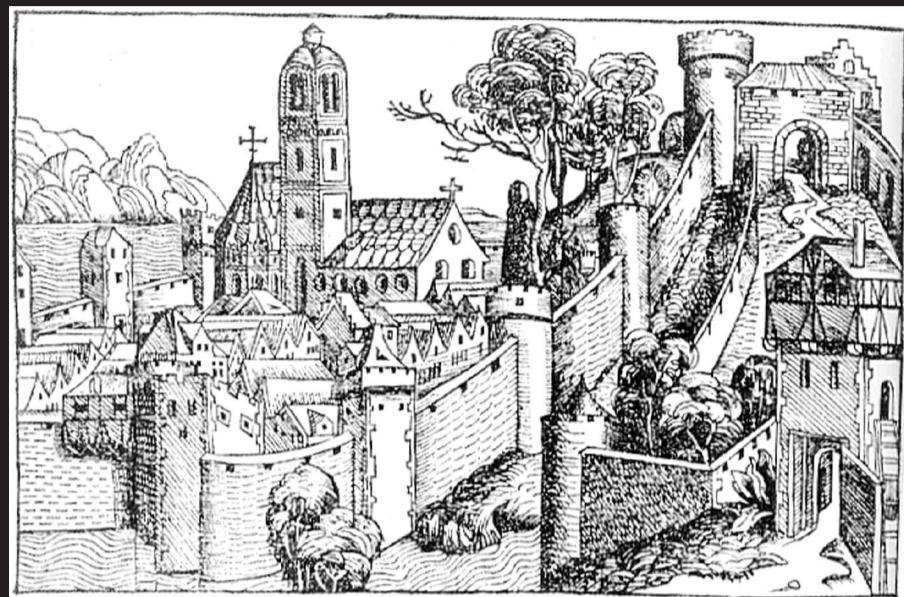
σελ. 16 ~ Υγεία & Βότανα

Εβδομαδιαίο ένθετο της εφημερίδας "Χανιώτικα νέα"

ΙΔΡΥΤΗΣ:
Γιάννης ΓαρεδάκηςΥΠΕΥΘΥΝΗ ΕΚΔΟΣΗΣ:
Έλια ΚουμλίΡΕΠΟΡΤΑΖ:
Γιώργος Δρακάκης
Γιώργος Κώνστας
Γιάννης Λυβιάκης
Δημήτρης Μαριδάκης
Μανώλης Μαρκαντωνάκης
Γιάνα Μαρουλοσπίρακη
Μαρία Μυστακίδου
Γιώργος Σταυριανουδάκης
Ελένη ΦουντουλάκηΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ:
Δημήτρης Δαμασκηνός
Βαγγέλης Κακατσάκης
Γιάννης Καλογερόπουλος
Ασπασία Κοκολογιάννη
Σάκης Κουβάτσος
Μανώλης Μανουσάκης
Φανή Μαραγκάκη
Μιχάλης ΧατζηδάκηςΣΧΕΔΙΑΣΗ:
Νίκος ΚοσμαδάκηςΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟ:
Γεωργία Αδικημενάκη
Δέσποινα Βάλλα
Νίκη Ξυφανταράκη
Ελένη ΣταυρίδηΔΙΟΡΘΩΣΗ:
Βαγγέλης Βεργανέλας
Νεκτάριος Κακατσάκης
Αντώνης Φραγκαδάκης

No. 467

Φανταστικό μουσείο

Hartman Schedel (Χάρτμαν Σέντελ), "Άποψη της πόλης των Αθηνών" (Atene vel Minerva), Weltchronik (Παγκόσμιο Χρονικό), Ξυλογραφία, 1493, Νυρεμβέργη.

Επιμέλεια: ΜΙΧΑΗΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ
Ιστορικός Τέχνης - Αρχαιολόγος
Humboldt Universität zu Berlin
lastjudgment1540@hotmail.com

Εν θά ήταν υπερβολή αν υποστηρίζαμε, ότι οι ταξιδιώτες προς ανατολάς κατά το 15ο αιώνα ούτε είχαν επισκεφθεί, αλλά ούτε επεδίωκαν να ανακαλύψουν μια πόλη - ορόσημο για τον ευρωπαϊκό πολιτισμό, όπως αναγνωρίζεται σήμερα καθολικά η Αθήνα, αλλοτινή κοιτίδα του κλασικού πολιτισμού και γενέτειρα τόσων σημαντικών προσωπικοτήτων των αρχαίων γραμμάτων και τεχνών.

Η Αθήνα δεν είχε υπάρξει κατά το Μεσαίωνα ένα σημαντικό κέντρο του διακομιστικού εμπορίου, αλλά ζούσε ως μικρή πανεπιστημιούπολη στη σκιά του ένδοξου παρελθόντος, έχοντας απεμπολήσει την παλιά της αίγλη και παραδίδοντας τα σκήπτρα σε άλλες ευημερούσες ελληνικές πόλεις, όπως π.χ. η Χαλκίδα.

Ως εκ τούτου δε θα πρέπει να ξενίζει, ότι στην επιχειρούμενη εικονογράφηση της πόλης των Αθηνών στην παγκόσμια ιστορία του Jean de Courcy, φέρουσα τον τίτλο "Chronique de la Bouquechardiere, ou histoire grecque et romaine", ένα σύγγραμμα που χρονολογείται γύρω στα 1416-1422, η Αθήνα προς χάριν ενός ευφάνταστου αν και αυθαίρετου ανιστορικού αναχρονισμού φέρει τα χαρακτηριστικά μιας φλαμανδικής πόλης, που σίγουρα ανακαλούν τις οικείες παραστάσεις του συγγραφέα, ο οποίος αξίζει να σημειωθεί ουδέποτε είχε επισκεφθεί την κατοπινή πρωτεύουσα του ελληνικού κράτους.

Ακολουθώντας ένα παραπλήσιο στερεότυπο κάνει την εμφάνισή της η Αθήνα και στο πλέον διάσημο χρονικό της εποχής, το "Παγκόσμιο Χρονικό" του Χάρτμαν Σέντελ.

Επρόκειτο για ένα συγγραφικό πόνημα μεγάλης πνοής, το οποίο τυπώθηκε στη Νυρεμβέργη στα 1493 (βλ. εικ.). Η Ξυλογραφία με το πανόραμα της πόλης, η οποία φέρει τη συνοδευτική επεξηγηματική επιγραφή "Atene vel Minerva", αποδίδει με εξίσου μυθοπλαστικό τρόπο την εικόνα της ελληνικής πόλης.

Κοντά στη θάλασσα απεικονίζονται σε άμεση γειτνίαση μεταξύ τους ομάδες κτηρίων και μια εκκλησία με κυρίαρχα τα γοτθικά αρχιτεκτονικά στοιχεία.

Μια αφιδωτή πύλη με έναν κυκλικό προμαχώνα και η παρουσία μακρών τειχών στην κορυφή ενός ανηφορικού δρόμου στο δεξιό τμήμα της σύνθεσης, μοιάζει να θέλει να ανακαλέσει την ανάμνηση του λόφου της Ακροπόλεως.

Η άποψη αυτή της πόλης των Αθηνών δεν έχει φυσικά να επιδείξει ουδεμία ομοιότητα με την τοπογραφία της Αθήνας, όπως τη γνωρίζουμε σήμερα.

Δε θα πρέπει να αμελούμε ωστόσο, ότι ένα άκρως φιλόδοξο εγχείρημα, όπως ήταν το "Παγκόσμιο Χρονικό", απαιτούσε την εικονογράφηση αναρίθμητων πόλεων, τις περισσότερες εκ των οποίων ο συγγραφέας εκ των πραγμάτων αδυνατούσε να γνωρίζει από αυτοψία, με αποτέλεσμα να καθίσταται αναπόφευκτη η χρήση τακτικά επαναλαμβανόμενων και κατά περίπτωση μονάχα ελαφράδια φοροποιημένων σχηματικών παραστάσεων.

Έτσι, επί παραδείγματι η σύνθεση που χρησιμοποιήθηκε από το Σέντελ για την απόδοση της πόλης της Αθήνας θα κάνει την εμφάνισή της ελαφρώς παραλλαγμένη και στην εικονογράφηση των πόλεων της Παβίας και της Αλεξάνδρειας.

ΣΤΟ ΝΑΥΤΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

Ναυτικοί θησαυροί του Ναυάρχου Νέλσον

Η σπουδαία Ναυτική Ιστορία της Ευρώπης ζωντανεύει μέσα από τη συλλογή του Ναυάρχου Νέλσον, η οποία θα παρουσιαστεί στους επισκέπτες του Ναυτικού Μουσείου Κρήτης μέχρι τις 31 Αυγούστου.

Τα εγκαίνια της σημαντικής αυτής έκθεσης γίνονται σήμερα Σάββατο, ενώ για τη σημασία της μίλησαν οι διοργανωτές στα τοπικά μέσα ενημέρωσης.

«Μέχρι το τέλος Αυγούστου θα εκτεθούν προσωπικά είδη του ναυάρχου, ανάμεσά τους 80 ιδιόγραφες επιστολές υπηρεσιακές ή προς την ερωμένη του, πολλές εξ αυτών αδημοσίευτες» επεσήμανε εκ μέρους του Ιδρύματος "Αικατερίνη Λασκαρίδη", ο αντιναύαρχος ε.α. Κωνσταντίνος Μαζαράκης, τονίζοντας ότι τη συλλογή δημιούργησε ο Πάνος Λασκαρίδης.

Ο κ. Μαζαράκης αφού επισήμανε πως το Ναυτικό Μουσείο «είναι ο κατάλληλος φορέας για να διοργανώσει αυτήν την έκθεση» υπογράμμισε επίσης, αναφερόμενος στον Νέλσονα, πως «θεωρείται ίνδαλμα για όλα τα ναυτικά του κόσμου, γιατί ήταν ηγέτης, ατρόμητος, έβαζε τον εαυτό του και το πλήρωμα του στην πρώτη

Οι διοργανωτές στη συνέντευξη Τύπου που δόθηκε στα τοπικά ΜΜΕ.

γραμμή του κινδύνου. Ο θάνατος του δε που συνέβη τη στιγμή της πιο σημαντικής ναυτικής του νίκης -στη ναυμαχία του Τραφάλγκαρ- οδήγησε στη "θεοποίηση" του από τα ναυτικά του κόσμου».

Από τη μεριά του ο πρόεδρος του Ναυτικού Μουσείου Μανώλης Πετράκης έκανε λόγο για μια μεγάλη τιμή για το Ναυτικό Μουσείο και για ένα «εξαιρετικό γεγονός που θέλω να πιστεύω ότι θα είναι από τα σημαντικότερα πολιτιστικά γεγονότα του τόπου μας γι' αυτό το καλοκαίρι».

«Στην άκρη του λιμανιού με το άγρυπνο μάτι του φάρου, το Ναυτικό Μουσείο Χανίων διασώζει τη ναυτική ιστορία του τόπου μας με πάθος και επι-

μονή. Φιλοξενεί από το Σάββατο μια σημαντική έκθεση με αντικείμενα που μας συστήνουν τον Ναύαρχο Νέλσον. Στις φιλόξενες αίθουσες του Ναυτικού Μουσείου αυτή η έκθεση βρίσκει τη θέση της δίπλα στο αέναο υγρό στοιχείο» δήλωσε η αντιδήμαρχος Πολιτισμού Βαρβάρα Περάκη.

Από την πλευρά της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων, ο κ. Σήφης Μάρκακης σημείωσε πως η συγκεκριμένη έκθεση είναι από τις πιο σημαντικές που γίνονται αυτήν την εποχή στα Χανιά και τόνισε ότι «οι Χανιώτες και οι χιλιάδες επισκέπτες που βρίσκονται στον τόπο μας θα έχουν την ευκαιρία να θαυμάσουν από κοντά τα σπουδαία για την Ιστορία και

την εποχή αντικείμενα. Η Π.Ε. Χανίων δεν θα μπορούσε να μην στηρίξει τη σημαντική αυτή προσπάθεια του Ναυτικού Μουσείου Κρήτης».

Το Ιδρυμα "Αικατερίνη Λασκαρίδη είναι ένα μη κερδοσκοπικό πολιτιστικό ίδρυμα που εδρεύει στον Πειραιά και όπως ανέφεραν οι διοργανωτές, στα εκπαιδευτικά προγράμματα συμμετέχουν 20.000 παιδιά ετησίως. Έχει συμβάλει στην ανακατασκευή φάρων και συνεργάζεται με το Ναυτικό για ποικίλες δραστηριότητες.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΕΓΚΑΙΝΙΩΝ

Η εκδήλωση για τα εγκαίνια της έκθεσης θα γίνει σήμερα στις 8 το βράδυ στο φρουρίο

Φιρκά, με ομιλητή τον επίτιμο αρχηγό στόλου, αντιναύαρχο Κ. Μαζαράκη - Ανιάν Π.Ν. ε.α., με θέμα "Ναύαρχος Horatio Nelson μια διαχρονική ναυτική προσωπικότητα".

Θα ακολουθήσουν τα εγκαίνια της έκθεσης του Ιδρύματος

Αικατερίνης Λασκαρίδη στον χώρο του Ναυτικού Μουσείου (άνω όροφος).

Την παρουσίαση της εκδήλωσης θα κάνει ο κ. Σήφης Μάρκακης, ειδ. συνεργάτης της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων.

ΑΠΟ ΤΟ ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ. ΚΡΗΤΗΣ

“Αναφορά στον Γκρέκο” στον τάφο του Καζαντζάκη

Ο λόγος του σπουδαίου Έλληνα συγγραφέα και στοχαστή, Νίκου Καζαντζάκη επιστρέφει στον τόπο του, για μία παράσταση - μνημόσυνο για τον μεγάλο Κρητικό, στον τάφο του στο Ηράκλειο, στον προμαχώνα Μαρτινένγκο.

Η συγκεκριμένη παράσταση του έργου "Αναφορά στον Γκρέκο" θα δοθεί την Τετάρτη 1 Ιουλίου στις 9:30 το βράδυ και, όπως αναφέρεται στο σχετικό δελτίο Τύπου του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ.Κ., «πραγματοποιείται στο πλαίσιο προβολής της

Ιστορίας και του πολιτισμού της Κρήτης καθώς και για την προσφορά του μεγάλου Έλληνα - Κρητικού Συγγραφέα σε όλη την Οικουμένη».

Λόγω της πολύ περιορισμένης χωρητικότητας του μνημείου, η συγκεκριμένη

παράσταση απευθύνεται μόνο σε εκπροσώπους Διεθνών και Ελληνικών Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης.

Παραστάσεις για το κοινό στην πόλη του Ηρακλείου θα δοθούν στις 2, 3, 4 Ιουλίου και 9, 10, 11 Αυγούστου στις 9:30μ.μ., στο Κηποθέατρο "Μάνος Χατζιδάκις".

Η παράσταση θα παρουσιαστεί στα Χανιά στις 6, 7 και 8 Ιουλίου, στις 9:30μ.μ. στο Θέατρο Ανατολικής Τάφρου και μετά θα περιοδεύσει σε όλη την Ελλάδα ενώ τον Αύγουστο θα επιστρέψει σε περιφερειακά θέατρα όλης της Κρήτης.

Η τελευταία παράσταση θα δοθεί την Κυριακή 23 Αυγούστου στις 9 το βράδυ στο πέτρινο θεατράκι της Γαύδου.

Στην παράσταση πρωταγωνιστούν ο Τάκης Χρυσικάκος, που ερμηνεύει τον Νίκο Καζαντζάκη και πρόσωπα του έργου του, καθώς και δύο μουσικοί, (Σταύρος Ψαρουδάκης λύρα-τραγουδι και Απόστολος Κουνής κιθάρα - κοντραμπάσο) που με τη μουσική τους και το τραγούδι συνομιλούν με τους πρωταγωνιστές του, τον Καπετάν Μιχάλη, τον Αλέξη Ζορμπά, τον Δομήνικο Θεοτοκόπουλο και την ωραία Ελένη του Ομήρου!

ΣΤΟΝ "ΚΗΠΟ"

Συναυλία

με τους "Encardia"

Συναυλία με τους "Encardia" θα πραγματοποιηθεί την Τετάρτη 1 Ιουλίου στις 9:30μ.μ. στον Δημοτικό Κινηματογράφο "Κήπος".

Οι encardia είναι ένα ελληνικό συγκρότημα που εμπνέεται, δημιουργεί και παρουσιάζει μουσικές και τραγούδια μέσα από την πλούσια μουσική παράδοση της Κάτω Ιταλίας.

Δημιουργήθηκαν το 2004 και μέχρι σήμερα έχουν πραγματοποιήσει περισσότερες από τετρακόσιες ζωντανές εμφανίσεις σε Ελλάδα, Κύπρο, Ελβετία, Ιταλία, Γερμανία, Αλγερία και Γαλλία. Έχουν εκδώσει πέντε δίσκους μέχρι στιγμής και έχουν αποσπάσει τις καλύτερες κριτικές όχι μόνο για τη δισκογραφία αλλά και για τη μοναδική σχέση που έχουν με το κοινό όταν βρίσκονται επί σκηνής.

Κινηματογράφος

ΑΤΤΙΚΟΝ (θερινό)

Τηλ.: 2821040208

Σάββατο 27 και Κυριακή 28/6
“ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ ΦΤΑΣΑΜΕ ΣΠΙΤΙ - HOME”

Μια προβολή στα ελληνικά: 9 μ.μ.

“Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΣΣΑΛΙΑ”

Μια προβολή: 10.30 μ.μ.

Δευτέρα 29/6 έως και Τρίτη 30/6

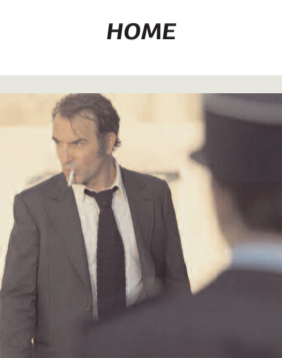
“ΜΑΝΤΑΜ ΜΠΟΒΑΡΙ”

Προβολές: 9 και 11 μ.μ.

Τετάρτη 1/7 έως και 5/7

“ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΜΠΕΛΙΕ”

Προβολές: 9 και 11 μ.μ.

HOME

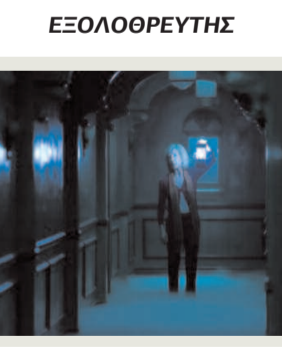
Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΑΠΟ ΤΗ ΜΑΣΣΑΛΙΑ

ΜΑΝΤΑΜ ΜΠΟΒΑΡΙ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΜΠΕΛΙΕ

ΕΞΟΛΟΘΡΕΥΤΗΣ

ΠΑΓΙΔΕΥΜΕΝΗ ΨΥΧΗ 3

ΣΕ ΞΕΝΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ

ΕΛΛΗΝΙΣ

Τηλ.: 2821051850-1

“ΕΞΟΛΟΘΡΕΥΤΗΣ”

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο: 8.20 & 10.30 μ.μ.

“ΠΑΓΙΔΕΥΜΕΝΗ ΨΥΧΗ 3”

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο: 8.30 & 10.30 μ.μ.

“JURASSIC WORLD”

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο: 8.20 & 10.30 μ.μ.

“ΠΑΡΑΞΕΝΗ ΜΑΓΕΙΑ”

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο: 8 μ.μ.

“ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟ ΡΗΓΜΑ”

Καθημερινά & Σαββατοκύριακο: 10.30 μ.μ.

STER CINEMAS
(MEGA PLACE)

Τηλ.: 2821057757-8-9

“ΠΑΓΙΔΕΥΜΕΝΗ ΨΥΧΗ: ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3”

ΑΙΘ. 2 Καθημερινά: 10 μ.μ.

“TERMINATOR: GENISYS”

ΑΙΘ. 1 Καθημερινά: 8 & 10.30 μ.μ.

“ΣΕ ΞΕΝΑ ΠΑΠΟΥΤΣΙΑ”

ΑΙΘ. 3 Εως Κυριακή & Τρίτη - Τετάρτη: 10 μ.μ.

“ΣΦΥΡΙΖΟΝΤΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ”

ΑΙΘ. 3 Εως Κυριακή & Τρίτη - Τετάρτη: 8.15 μ.μ.

“JURASSIC WORLD”

ΑΙΘ. 2 Καθημερινά: 7.30 μ.μ.

ΣΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ “ΚΗΠΟΣ”

Κινηματογραφικό ταξίδι
στην Κρήτη της μνήμης

■ Μέσα από την τουρκική ταινία “Οι άνθρωποι του παππού μου”

Η ταινία μεγάλου μήκους “Οι Άνθρωποι του Παππού μου” του γνωστού Τούρκου σκηνοθέτη, Τσαγάν Ιρμάκ, θα προβληθεί την Πέμπτη 2 Ιουλίου στις 10μ.μ. στον Δημοτικό Κινηματογράφο “Κήπος” και στη συνέχεια στο Ηράκλειο, την Παρασκευή 3 Ιουλίου.

Η ταινία αναφέρεται στη φιλία μεταξύ Ελλήνων και Τούρκων και όπως έχει δηλώσει και ο δημιουργός της Τσαγάν Ιρμάκ «είναι αφιερωμένη στον παππού μου, αλλά και στους μετανάστες που αναγκάστηκαν να εγκαταλείψουν τα σπίτια τους κατά την ανταλλαγή των πληθυσμών το 1923».

Το κοινό θα έχει την ευκαιρία να γνωρίσει από κοντά τον σκηνοθέτη Çağan Irmak, τον παραγωγό Mustafa Oğuz και τους ηθοποιούς Gökçe Bahadır και Yiğit Özşener που θα συμμετέχουν στις προβολές της ταινίας.

Την προβολή της ταινίας διοργανώνει το Γραφείο Πολιτισμού και Τουρισμού της Τουρκικής Πρεσβείας στην Αθήνα με την υποστήριξη των Δήμων Χανίων και Ηρακλείου, της Aegean Airlines που θα συμμετέχουν στις προβολές της ταινίας.

Χανίων. Η φιλοξενία των συνετελεστών της ταινίας που θα παρευρεθούν στην προβολή είναι ευγενική προσφορά των: Capsis Hotel Ηράκλειο και Kydon Hotel Χανιά.

Η είσοδος είναι ελεύθερη για το κοινό.

ΣΤΟΥΣ ΑΡΜΕΝΟΥΣ

Συναυλία με
τον Νίκο
Πορτοκάλογλου

Συναυλία με τον αγαπημένο τραγουδοποιό Νίκο Πορτοκάλογλου θα πραγματοποιηθεί την Τετάρτη 1 Ιουλίου στις 9μ.μ. στον φιλόξενο χώρο των “Διαδρομών” στους Αρμένους Αποκωρώνου.

Η συναυλία πραγματοποιείται στο πλαίσιο των καλοκαιρινών εκδηλώσεων του Δήμου Αποκωρώνου.
Είσοδος: 10 ευρώ.

ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ “Δ. ΒΛΗΣΙΔΗΣ”

“Σαν γεύση από βανίλια”

Το χοροθεατρικό έργο, “Σαν γεύση από βανίλια”, σε χορογραφία της Σοφίας Φαλιέρου παρουσιάζεται σήμερα Σάββατο στις 9μ.μ. και αύριο Κυριακή στις 7μ.μ. και στις 10μ.μ. στο θέατρο “Δημήτρης Βλυσίδης”.

Συμμετέχουν 8 χορεύτριες-performers και ένας μάγισσας-performer, ο Ιωσήφ Αποστολάκης που μαγειρεύει επί σκηνής και στήνει στην κουζίνα του ένα μαγικό σπινικό που ξυρνά τα παιδικά και όχι μόνο όνειρα των γευστικών και οσφρητικών μας απολαύσεων... Θα ακολουθήσει περιοδεία του στην Κρήτη και την υπόλοιπη Ελ-

λάδα.

Συντελεστές:

Χορογραφική σύνθεση -δραματουργία: Σοφία Φαλιέρου.

Ερμηνεύουν: Χρύσα Γεωργίου, Δανάη Γλυνάτση, Μαρίκίτα Λυρώνη, Άννα Παπαδάκη, Ελενα Παπαδάκη, Ζήνα Παρασκευίδου, Φωτεινή Ράπτη, Πηνελόπη Τσιαμήτρου.

Μάγισσας: Ιωσήφ Αποστολάκης.

Υπ. Φωτισμού: Παναγιώτης Μανούσης.

Τεχν. Υποστήριξης - Ηχος: Γιάννης Λύκος, Ένα Δύο Πολυμέσα.

ΣΤΟΝ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟ “ΚΗΠΟΣ”

Stand up comedy
με την Κατερίνα Βρανά

Stand up comedy show με τίτλο “Φέτα με τη βασίλισσα” θα παρουσιάσει η Κατερίνα Βρανά την Τρίτη 30 Ιουνίου στις 9:30μ.μ. στον Δημοτικό Κινηματογράφο “Κήπος”.

Σύμφωνα με το σχετικό δελτίο Τύπου, πρόκειται για «μια παράσταση γεμάτη σύγχρονους προβληματισμούς, όπως ο καιρός, η διεθνής κουζίνα απέναντι στην ελληνική, η κρυφή γοητεία των πολιτιστικών κλισιέ, η σωστή χρήση της τουαλέτας, οι απρόβλεπτες αντιδράσεις του καθαρού μαλλιού σε καταστάσεις αυξημένης υγρασίας και φυσικά το αιώνιο ερώτημα, αν είχες προσκαλεσμένη τη βασίλισσα... τι τυρί θα της πρόσφερες;;; Εκτός Ελλάδας, το show έγινε sold out και στα φεστιβάλ Μελβούρνης, Μπράιτον και Εδιμβούργου, καθώς και σε όλες τις παραστάσεις που δόθηκαν στο Λονδίνο. Το CNN κατέταξε την Κατερίνα Βρανά στη λίστα με τις “13 Γυναίκες Κωμικούς που Πρέπει να Δείτε”».

Σύλληψη, Σκηνοθεσία, Ερμηνεία: Κατερίνα Βρανά.
Γενική είσοδος: 10 ευρώ.

ΣΕ Κ.Α.Μ. ΚΑΙ ΣΑΜΠΙΟΝΑΡΑ

Κύκλος εκδηλώσεων για τέχνη και περιβάλλον

Rre-use art ή “(Δεν) πετάμε για την τέχνη” είναι ο τίτλος του κύκλου εκδηλώσεων που διοργανώνει η Κ.Ε.Π.Π.Ε.ΔΗ.Χ. - Κ.Α.Μ. από αύριο Κυριακή έως 14 Ιουλίου στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου και στην Πύλη Σαμπιονάρα, με στόχο την περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση του κοινού μέσω της τέχνης και την ανάδειξη της αξίας της επαναχρησιμοποίησης - ανακύκλωσης.

Οι εκδηλώσεις που συνδυάζονται με τη συνεδρίαση στα Χανιά του Συμβουλίου του Ευρωπαϊκού Δικτύου Κοινωνικών Επιχειρήσεων Επαναχρησιμοποίησης και Ανακύκλωσης (Rre-use), περιλαμβάνουν πολύ υψηλού επιπέδου εικαστικές εκθέσεις, προβολή ταινίας και μια δημόσια συζήτηση με διακεκριμένους ομιλητές από τον διεθνή χώρο και είναι είτε ανεξάρτητες παραγωγές του Κέντρου Αρχιτεκτονικής Μεσογείου, ή προϊόντα συνδιοργάνωσης, όπως περιγράφεται παρακάτω.

ΑΟΡΑΤΑ ΝΗΣΙΑ

Εβδομήντα Έλληνες καλλιτέχνες που ζουν στην Ελλάδα και το εξωτερικό εκθέτουν έργα τους στην εικαστική έκθεση με τίτλο “Αόρατα Νησιά” που θα φιλοξενηθεί στην Πύλη Σαμπιονάρα από αύριο Κυριακή μέχρι και τις 6 Ιουλίου.

Τα εγκαίνια της έκθεσης θα γίνουν αύριο Κυριακή στις 8:30μ.μ.

Ποια είναι τα αόρατα νησιά; Οι αθέατες όψεις του πραγματικού, οι αθέατες όψεις των άλλων, των εαυτών μας, αλλά και οι αθέατες όψεις του χρόνου που άλλοτε σκεπάζει και άλλοτε αποκαλύπτει η πάλη του. Ίσως το θέμα να 'ναι τελικά ο τρόπος με τον οποίο μας αποκαλύπτονται οι αθέατες όψεις, “ανάμεσα από τις γραμμές”, μια υπόθεση που σχετίζεται με την τέχνη, αλλά όχι μόνο... Έργα ζωγραφικής, video, εγκαταστάσεις, κείμενα αλλά και δράσεις.

Πρόκειται για μια έκθεση που έχει ξεκινήσει από την Art Athina και στη συνέχεια έχει συμμετάσχει σε οκτώ φεστιβάλ στην Ελλάδα και καταλήγει στα Χανιά. Μια έκθεση που αρχικό κίνητρο για το ταξίδεμά της είχε την υπεράσπιση του αιγιαλού στις συγκεκριμένες χρονικές συγκυρίες, αλλά ευρύτερα, την απελευθέρωση του βλέμματος, την μετάβαση απ' τον λόγο στον τόπο και βέβαια τη δημιουργία ενός βιωματικού πολιτιστικού δικτύου.

Σε κάθε σταθμό που κάνει, καλεί σε συμμετοχή με δράσεις ή έργα καλλιτέχνες που δραστηριοποιούνται στην περιοχή, όσο και τις τοπικές εκπαιδευτικές κοινότητες, ενώ παράλληλες εκδηλώσεις με παιδικά εργαστήρια και δράσεις παισιώνουν με την ίδια θεματολογία την έκθεση.

Συνδιοργάνωση: Κ.Ε.Π.Π.Ε.ΔΗ.Χ. - Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου με τη μη κερδοσκοπική Εταιρία “Ορίζοντας Γεγονότων”, στο πλαίσιο των εικαστικών δράσεων Clear Water Environ-

ment - Στον δρόμο του νερού.

Επιμελητές έκθεσης: Κοσμάς Λιλικάκης, Τζίμης Ευθυμίου.

Παράλληλες δράσεις

Δευτέρα 29/6 - Τρίτη 30/6

6:30μ.μ. - 8μ.μ.: “Ομαδική δράση με ανακυκλώσιμα υλικά”.

Εργαστήριο ανακύκλωσης από 7-77 χρόνων “Αλουμινένια η κουρτίνα μου” με τον Κόσμα Λιλικάκη.

Τετάρτη 1/7

6:30μ.μ. - 8μ.μ.: Εργαστήριο με ανακυκλώσιμα υλικά με τίτλο “χαρτομάζα η κούκλα μου”, από 5 χρόνων με τον Κόσμα Λιλικάκη.

9μ.μ.: Παράσταση butoh με την Eliza Benati.

Πέμπτη 2/7

18.30- 20.00 Εργαστήρια με ανακυκλώσιμα υλικά.

Παρασκευή 3/7

6:30μ.μ. - 8μ.μ.: Εργαστήρια με ανακυκλώσιμα υλικά με τους Τζίμη Ευθύμιου και Κόσμα Λιλικάκη με τίτλο “Αόρατα Νησιά”.

9μ.μ.: Μουσική από τον “κρουστό” Ντίνο Μάνο (κρουστά ξυλόφωνα ντιτζερντού και μικρά ηλεκτρικά παιδικά όργανα δίνουν ένα μοναδικό θεατρικό και ατμοσφαιρικό αποτέλεσμα).

Σάββατο 4/7

6:30μ.μ.: Συνεχίζονται τα εργαστήρια και παράλληλα αρχίζουν τα αντικείμενα, να φοριούνται από τον κόσμο να φωτογραφίζονται και εκτίθενται.

9μ.μ.: Χορός Boutoh με συνοδεία ζωντανής

μουσικής από τη Μαρία Μαλαξιανάκη.

Κυριακή 5/7

6:30μ.μ.: Εργαστήρια ανακύκλωσης.

9μ.μ.: Συζήτηση με τον κ. Πρώιμο με θέμα “Η συνεργασία στη Διαφορετικότητα της τέχνης”.

Δευτέρα 6/7

8μ.μ.: Η Μαριάννα Αγγελάκη παρουσιάζει: “Νερόμυλοι περιόδου Βενετοκρατίας στον Αποκόρωνα - Ο νερόμυλος του Στύλου” και ανακοίνωση έκθεσης στον συγκεκριμένο χώρο με καλλιτέχνες φωτογράφους μουσικούς αρχιτέκτονες εικαστικούς και λοιπούς φορείς. Συντονίζει ο Κοσμάς Λιλικάκης και επόμενο βήμα μουσική και οίνος.

Το πρόγραμμα θα εμπλουτίζεται κατά τη διάρκεια των εκδηλώσεων.

ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΑΙΝΙΑΣ

Την Τρίτη 30 Ιουνίου, στις 7 το απόγευμα, θα γίνει προβολή της ταινίας “Κοινωνική Οικονομία, μια εναλλακτική λύση”, μια παραγωγή της Σοφίας Παπαχρήστου, με την υποστήριξη του (τότε) ευρωβουλευτή Νίκου Χρυσόγελου και του Ιδρύματος Χάινριχ Μπελ Ελλάδας.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΣΥΖΗΤΗΣΗ

Δημόσια συζήτηση με θέμα “Ο ρόλος, οι δυνατότητες και η σημασία της κοινωνικής οικονομίας”, θα πραγματοποιηθεί την Τετάρτη 1 Ιουλίου στις 6 το απόγευμα στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου.

“ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ”

Έκθεση γλυπτικής - κοσμήματος της Ρένα Αθανασιάδου “Μεταμορφώσεις 1 & 2” εγκαινιάζεται στο Κ.Α.Μ. την Τετάρτη 1 Ιουλίου. Η έκθεση θα διαρκέσει έως τις 14 Ιουλίου.

“Μεταμορφώσεις 1”: Το 2010, η Ρένα Αθανασιάδου, ξεκινά να επεξεργάζεται το υλικό της πλαστικής σακούλας - συσκευασίας, εξερευνώντας τα όρια μετασχηματισμού του υλικού μέσω πτυχώσεων και αναδιπλώσεων, και δημιουργεί την συλλογή από γλυπτά-κοσμήματα που ονομάζει ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ.

“Μεταμορφώσεις 2”: Το 2014, «η μορφή του αντικειμένου εξελίσσεται και σε μεγαλύτερη κλίμακα. Δράκοι και τέρατα. Εικόνες και φαντασίες, τυπωμένες στη μνήμη, εμφανίζονται. Παραμυθένια όντα, αέρινα της θάλασσας, αναδύονται. Να τα! Θα αναμετρηθούν με την εικόνα τους μέσα μας ή με τα άλλα που υπάρχουν στο φως».

Η Ρένα Αθανασιάδου γεννιέται στα Χανιά της Κρήτης. Σπουδάζει Αρχιτέκτων Μηχανικός στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και ασκεί την Αρχιτεκτονική μέχρι το 2004, ενώ με την κατασκευή γλυπτών αντικειμένων και κοσμημάτων ασχολείται από το 1996.

Στη δουλειά της επαναχρησιμοποιεί υλικά που προκύπτουν ως “υπολείμματα” από την καθημερινή χρήση, τα οποία μεταποιεί σε αντικείμενα-εικαστικά γεγονότα με ισχυρή πλαστική έκφραση. Έργα της έχουν παρουσιασθεί στο Μουσείο Μπενάκη, στην Art Athina 2011 και σε ιδιωτικούς χώρους Τέχνης.

ΕΙΚΑΣΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

“Ηλιος και Συναισθήματα” από μικρούς μαθητές

Εικαστική έκθεση των μαθητών του σχολείου Μαυροματάκη Μπέτρα με θέμα “Ηλιος και Συναισθήματα» θα πραγματοποιηθεί από την Τρίτη 30 Ιουνίου μέχρι την Πέμπτη 2 Ιουλίου στο Γιαλί Τζαμιά. Οι μικροί μαθητές δημιουργούν πινάκες ζωγραφικής με πρωτότυπες συνθέσεις γεμάτων χρώματα και συναισθήματα. Σας προσκαλούν να τους θαυμάσετε και να μοιραστείτε μαζί τους ποιοτικές στιγμές επικοινωνίας με αφορμή την παιδική δημιουργικότητα και την εικαστική έκφραση.

Τα έσοδα από τη πώληση των πινάκων θα διατεθούν στην ΕΛΕΠΑΠ Χανίων.

ΕΓΚΑΙΝΙΑΖΕΤΑΙ ΣΗΜΕΡΑ

Φιλανθρωπική έκθεση μικρών καλλιτεχνών

■ Παρουσία του “παραμυθά” Νίκου Πιλάβιου

Φιλανθρωπική έκθεση των μικρών καλλιτεχνών του Βρεφονηπιακού Σταθμού “Σύγχρονη Αγωγή” ΚΟΙΝ.Σ.Ε.Π. θα πραγματοποιηθεί από σήμερα Σάββατο μέχρι την Πέμπτη 4 Ιουλίου στον Ιστοιολογικό Ομιλο Χανίων, Νεώριο Μόρο.

Τα έσοδα από την έκθεση θα δοθούν στο Κέντρο Προστασίας Παιδιών και Νέων Χανίων.

Τα εγκαίνια θα γίνουν το σήμερα Σάββατο στις 7:30 το απόγευμα με την παρουσία του γνωστού συγγραφέα και μεγάλου παραμυθά Νίκου Πιλάβιου και πολλές εκπλήξεις για τους μικρούς μας φίλους!

Συμμετέχουν τα παιδιά του Κέντρου Προστασίας Παιδιών και Νέων Χανίων, του Δημοτικού Σχολείου Βαμβακόπουλου και του 2ου Δημοτικού Σχολείου Χανίων.

σερφ@ρίσματα

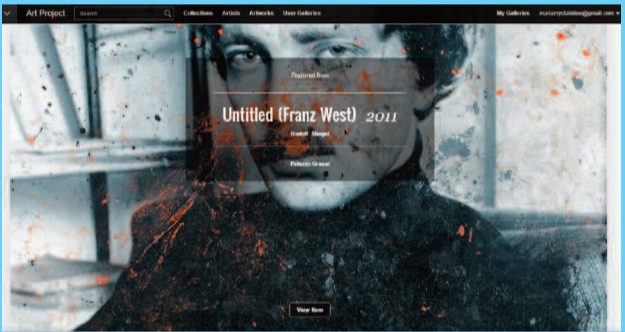
Της ΜΑΡΙΑΣ ΜΥΣΤΑΚΙΔΟΥ

Εργαλεία για τα ελληνικά

www.greek-language.gr

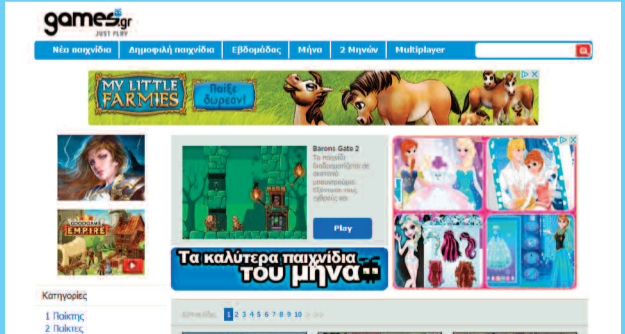
Ανακαλύψτε ένα site που «απευθύνεται σε ερευνητές, φοιτητές, διδάσκοντες, μαθητές και γενικότερα σε όλους/ες όσοι/ες ενδιαφέρονται για την ελληνική γλώσσα, εντός και εκτός Ελλάδας. Επιχειρεί να καλύψει την ελληνική γλώσσα στη διαχρονία της -αρχαία ελληνική, μεσαιωνική ελληνική, νέα ελληνική- αλλά και στη σύγχρονη της διάσταση. Το site παρέχει μια σειρά από ηλεκτρονικά εργαλεία (ηλεκτρονικά λεξικά, σώματα κειμένων) και πλούσιο υποστηρικτικό υλικό για τη μελέτη και τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, καθώς και για κάθε μορφή άτυπης διδασκαλίας της ελληνικής στο εσωτερικό της χώρας και στο εξωτερικό».

Τέχνη online

www.google.com/culturalinstitute/project/art-project

Δεν είναι καινούργιο, αλλά για όσους δεν το έχουν ανακαλύψει, θα είναι πραγματικός θησαυρός! Ο λόγος για το art project, της google φυσικά, που έχει ενσωματώσει εκθέματα και έργα τέχνης από εκατοντάδες μουσεία του πλανήτη, σε ένα και μόνο site. Εδώ μπορείτε να ψάξετε θεματικά, να δείτε από απόσταση αναπνοής -και ακόμα πιο κοντά- τα αγαπημένα σας έργα, και να μάθετε πληροφορίες για τον καλλιτέχνη, την εποχή του κ.λπ. Εννοείται πως ανάμεσα στα εκθέματα, θα βρείτε και αρκετά που ανήκουν σε μουσεία της Ελλάδας, με εκείνο της Ακρόπολης να πρωτοστατεί. Αν δεν το έχετε ήδη στα αγαπημένα σας, είναι καιρός να το βάλετε!

Παιχνίδια

www.games.gr

“Μιλάει” ελληνικά, είναι παιχνιδιάρικο και θα σας κάνει στα σίγουρα να “κολλήσετε”. Τουλάχιστον αν ανήκετε στην κατηγορία εκείνων που τρελαίνονται να παίζουν διαδικτυακά παιχνίδια. Εδώ θα βρείτε παιχνίδια για κάθε γούστο, για να παίζετε μόνοι σας ή με παρέα, και επιπλέον τα πάντα είναι δωρεάν. Παιχνίδια δημιουργίας λέξεων, μπλιάρδο, ντάμα, τέτρις, αλλά και περιπέτειες, παιχνίδια φαντασίας, αθλητικού περιεχομένου και ένα σωρό ακόμα είναι μαζεμένα εδώ, για να σας κρατήσουν συντροφιά και για να τεστάρουν τις δυνατότητές σας. Δείτε το.

Από τα εγκαίνια της έκθεσης “Κρίκος IV” στο υπερώο του Πνευματικού Κέντρου Χανίων.

ΣΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΧΑΝΙΩΝ

Ο “Κρίκος” της Τέχνης

Εργα εξήντα καλλιτεχνών παρουσιάζονται στην έκθεση σύγχρονης τέχνης με θέμα “Κρίκος IV” που εγκαινιάστηκε προχθές βράδυ στον εντυπωσιακό χώρο του υπερώου του Πνευματικού Κέντρου Χανίων.

ρόκειται για έργα που πρόσφεραν οι καλλιτέχνες στο Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Χανίων - “Ελαιουργείον” και αποτελούν απόδειξη της συνεργασίας και αλληλεγγύης ανάμεσα στους δημιουργούς και τον ενεργό φορέα πολιτισμού το Μουσείο, σε αυτήν την κρίσιμη περίοδο. Εργα που αποτελούν, έναν “Κρίκο” Συνεργασίας και Ζωής.

Την έκθεση παρουσιάζει το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης Χανίων - “Ελαιουργείον”, σε επιμέλεια της Πέγκυ Κουνενάκη και του

Ιωάννη Ν. Αρχοντάκη, στο πλαίσιο του προγράμματος “Χανιαίρα 2015 - Εικαστικές διαδρομές στον Νομό Χανίων” σε συνδιοργάνωση με την Περιφέρεια Κρήτης, την Περιφερειακή Ενότητα Χανίων και το Πνευματικό Κέντρο Χανίων.

Όπως ανέφερε ο επιμελητής της έκθεσης και “ψυχή” του Ελαιουργείου, Ιωάννης Αρχοντάκης «τα έργα κατασκευάστηκαν από τους εξήντα καλλιτέχνες και δωρίστηκαν στο Μουσείο που με τη σειρά του τα δωρίζει στους φιλότεχνους του που το στηρίζουν και το βοηθούν. Είναι δηλαδή ένα αντίδωρο. Και έτσι η Τέχνη φτάνει από τον Δημιουργό, στο Μουσείο και από εκεί στο φιλότεχνο κοινό...».

Η έκθεση θα διαρκέσει έως τις 20 Ιουλίου και θα λειτουργεί Δευτέρα έως Παρασκευή 10π.μ.- 2μ.μ., και 8μ.μ. - 10μ.μ.

ΕΛ.Φ.

ΣΤΑ ΧΑΝΙΑ

Παραστάσεις χορού και ρυθμικής γυμναστικής

Η ετήσια παράσταση της σχολής κλασικού & σύγχρονου χορού “Χοροκίνηση” με τίτλο “Ταξιδεύοντας στην Ευρώπη” θα πραγματοποιηθεί σήμερα, Σάββατο στο θέατρο του Βενιζέλιου Ωδείου. Ωρα έναρξης: α΄ μέρος 6μ.μ. - β΄ μέρος: 9μ.μ. Επίσης, σήμερα Σάββατο στις 7:30μ.μ. στο

κλειστό Δημοτικό Γυμναστήριο Σούδας, διοργανώνεται η ετήσια παράσταση του τμήματος Ρυθμικής & Χορού του Γυμναστικού Αθλητικού Συλλόγου “Χανιά” (αθλητικό κέντρο ChaniaSports).

Θα παρουσιαστούν χορογραφίες Κλασικού Μπαλέτου, Σύγχρονου Χορού, Modern

- Jazz & Hip-Hop, Δημιουργικοί Αυτοσχεδιασμοί και ένα εντυπωσιακό ασκσιολόγιο Ρυθμικής Γυμναστικής από μία ομάδα επίλεκτων αθλητριών.

Η είσοδος είναι ελεύθερη για το κοινό. Πληρ.: 28210 99300, facebook/chaniaspports.

ΓΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΟΥ ΑΝΝΟΥΣΑΚΕΙΟΥ

Μουσική βραδιά με τη Μαντολινάτα

Μουσική βραδιά κοινωνικής αλληλεγγύης με την χορωδία “Μαντολινάτα” του μαέστρου Αντώνη Κωστουράκη, θα πραγματοποιηθεί τη Δευτέρα 29 Ιουνίου στις 8μ.μ. στον προαύλιο χώρο του Τσατσαρωνάκειου Πνευματικού Πολιτιστικού Κέν-

τρου της Ι.Μ. Κισάμου και Σελίνου.

Την εκδήλωση διοργανώνει ο Εθελοντικός Σύνδεσμος “Φίλοι του Αννουσάκειου Ιδρύματος” με την υποστήριξη του Αννουσάκειου Θεραπευτηρίου Χρονίων Παθήσεων, Κέντρου Αποθε-

ραπείας και Αποκατάστασης Κλειστής Νοσηλείας “Αγ. Σπυρίδων”.

Στο α΄ μέρος του προγράμματος θα παρουσιαστεί το συναυλιακό κομμάτι με τις καντάδες και το έντεχνο ελληνικό τραγούδι, ενώ στο β΄ μέρος θα ακολουθήσει πλού-

σιο παραδοσιακό κέρασμα.

Τα έσοδα θα διατεθούν για την υποστήριξη ανθρωπιστικών στόχων υπέρ των αναγκών των ευπαθών ομάδων, στο πλαίσιο της αποστολής του Εθελοντικού Συνδέσμου προς την κοινωνία.

Είσοδος 8 ευρώ.

Ένα μοναδικό ταξίδι στην εποχή, την πολιτική δράση αλλά και την ανθρώπινη πλευρά του Ελευθερίου Βενιζέλου προσφέρει στον επισκέπτη κάθε ηλικίας το ανακαινισμένο Μουσείο που λειτουργεί στην οικία του μεγάλου Κρητικού πολιτικού και το οποίο άνοιξε τις πύλες του για το κοινό την περασμένη Τετάρτη. Συνδυάζοντας σπάνια τεκμήρια και αρχειακό υλικό με τις νέες τεχνολογίες και τις σύγχρονες μουσειολογικές μεθόδους η “στέγη της ζωής” του Ελευθερίου Βενιζέλου αναμένεται να αποτελέσει έναν πόλο έλξης για Έλληνες και ξένους επισκέπτες που θέλουν να έρθουν σε επαφή με τον άνθρωπο που επηρέασε όσο λίγοι τη σύγχρονη ελληνική ιστορία, για να εξελιχθεί σε μύθο που λατρεύτηκε με πάθος από πολλούς αλλά και πολεμήθηκε φανατικά από τους αντιπάλους του.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΔΑΚΗΣ

ΞΕΝΑΓΗΣΗ ΣΤΟ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΜΕΝΟ ΣΠΙΤΙ - ΜΟΥΣΕΙΟ ΣΤΗ ΧΑΛΕΠΑ

Ελευθέριος Βενιζέλος: Ο άνθρωπος και ο μύθος

Η αφορμή το άνοιγμα του Μουσείου για το κοινό οι “διαδρομές” ξεναγήθηκαν στον χώρο από την αρχειονόμο Χαρά Αποστολάκη, την ιστορικό Βάλια Βαρουχάκη και τη μουσειοπαιδαγωγό Ρία Μαρκουλάκη που εργάζονται στο Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών και Μελετών “Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος”.

ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ

Η περιήγησή μας ξεκινά από τον προθάλαμο της οικίας στον οποίο δεσπόζει η πινακίδα με τα αρχικά “Κ.Β.”, που παραπέμπουν στον πατέρα του Ελευθερίου Βενιζέλου, Κυριάκο, ο οποίος έχτισε το σπίτι που έμελλε να περάσει τα περισσότερα χρόνια της ζωής του ο μεγάλος Κρητικός πολιτικός. «Η οικία κτίστηκε από τον πατέρα του Βενιζέλου, Κυριάκο, το 1880 και φέρει την προσωπική σφραγίδα του μεγάλου πολιτικού, καθώς απέκτησε τη σημερινή της μορφή μετά την ανακαίνιση του 1927, την οποία επέβλεψε ο ίδιος και πραγματοποιήθηκε με δαπάνες της δεύτερης συζύγου του Ελενας», σημειώνουν οι ξεναγοί μας και εξηγούν: «Η μουσειακή διαδρομή έχει 18 επισκέψιμα σημεία-σταθμούς με αυθεντικά εκθέματα, τεκμήρια μεγάλης ιστορικής αξίας και πλούσιο εποπτικό υλικό. Εξι σημεία-σταθμοί διατηρούνται ακριβώς όπως παραδόθηκαν στο Εθνικό Ίδρυμα “Ελευθέριος Κ. Βενιζέλος” από την οικογένεια Βενιζέλου και σε μεγάλο βαθμό όπως ήταν όταν ζούσε σε αυτά ο ίδιος: διάδρομος εισόδου, σαλόνι, πολιτικό γραφείο, τραπεζαρία, προσωπικό γραφείο και υπνοδωμάτιο Βενιζέλου».

Περνώντας στο σαλόνι παρατηρούμε την αυθεντική επίπλωση της εποχής. Στον χώρο δεσπόζει το πορτρέτο της Μαρίας Κατελούζου. Πρόκειται για την πρώτη σύζυγο του Βενιζέλου, μητέρα των παιδιών του, για την οποία μετά τον τραγικό θάνατό της ο Βενιζέλος άφησε το χαρακτηριστικό γένη σε ένδειξη πένθους. Δίπλα βρίσκονται δύο ακόμα πορτρέτα του Ελευθερίου Βενιζέλου στα οποία απεικονίζεται 18-20 χρονών, ενώ τον διάκοσμο συμπληρώνουν

έργα του Χανιώτη ζωγράφου Δημήτρη Κοκότσι. Το βλέμμα μας τραβάει ένα φορτό γραμμόφωνο: «Δώρο του Εμμανουήλ Μπενάκη για την ονομαστική γιορτή του Βενιζέλου το 1920», εξηγεί η κα Βαρουχάκη.

Από το σαλόνι περνάμε στο πολιτικό γραφείο του Κρητικού πολιτικού και επαναστάτη. Αυθεντικά έπιπλα όπως το γραφείο, η βιβλιοθήκη του Βενιζέλου, το μελανοδοχείο από το γραφείο του στο Παρίσι, βάζουν αμέσως στο κλίμα της εποχής τον επισκέπτη. Πίσω από το γραφείο, επιβλητικό, το ολόσωμο ζωγραφικό πορτρέτο του Βενιζέλου από το 1919, έργο του ζωγράφου Σουλιώτη. Στο πλάι εντυπωσιάζει ένα έπιπλο γραμμόφωνο της εποχής και πάνω του βρίσκεται ένας δίσκος με την εγχάρκτη υπογραφή του Ελευθερίου Βενιζέλου, που περιέχει ηχογραφημένη μια ομιλία του από το 1917.

Αριστερά από το γραφείο βρίσκεται το πέρασμα για το πρώην καπνιστήριο. Όπως εξηγεί η κα Αποστολάκη το δωμάτιο, που είχε καταστραφεί κατά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, ξανακτίστηκε με βάση τη μελέτη του 1927 και φιλοξενεί σπάνιες εκδόσεις από την προσωπική βιβλιοθήκη του Ελευθερίου Βενιζέλου. Ξεχωρίζει το πρωτότυπο κείμενο της μετάφρασης του Θουκυδίδη με τις ιδιόχειρες σημειώσεις του Βενιζέλου.

Ακολουθεί η τραπεζαρία με την αυθεντική επίπλωση της εποχής. Χαρακτηριστικά η δρύινη επένδυση στους τοίχους, το σερβίτσιο από πορσελάνη Βαυαρίας, αλλά και η τετράγωνη λινή πετσέτα που φέρει στην γωνία το μονόγραμμα “Ε.Β.”. Τις εντυπώσεις, πάντως, κλέβει το κρυστάλλινο βάζο του 1932 από το υαλογραφείο του Αργυρόπουλου: πάνω του έχει τις ανάγλυφες μορφές του Ελευθερίου Βενιζέλου και του πρώτου του εγγονού του Λευτέρη, ο οποίος βρίσκεται ακόμα εν ζωή...

Η ατμόσφαιρα αλλάζει εντελώς στο παλιό δωμάτιο υπηρεσίας του ισογείου όπου παραμένει με τη μορφή που του δόθηκε κατά τη διάρκεια της Κατοχής από τους Γερμανούς, οι οποίοι είχαν επιτάξει

την οικία. Στους τοίχους διακρίνει κανείς ανθρώπινες φιγούρες που ζωγράφισαν το 1942 οι Γερμανοί μετατρέποντας το δωμάτιο σε χώρο διασκέδασης. Ζωγραφιές τέτοιου τύπου συναντά επίσης κανείς στο υπόγειο της Μεγάλης Βρετανίας αλλά και σε άλλα σπίτια της Χαλέπας όπως της Βαρόνης Σβαρτς.

Ολοκληρώνοντας την περιήγησή μας στο ισόγειο ανεβαίνουμε τη σκάλα για τον πρώτο όροφο. Μας πληροφορούν ότι πλέον -μετά την ανακαίνιση- το Μουσείο διαθέτει και ασανσέρ για τα άτομα με αναπηρία ή τους ηλικιωμένους επισκέπτες, χωρίς η παρέμβαση που έγινε να αλλοιώσει τον χαρακτήρα του οικήματος.

Στους διαδρόμους των ορόφων έχει τοποθετηθεί εποπτικό υλικό για την οικογένεια Βενιζέλου, την οικία της Χαλέπας και τα άλλα σπίτια όπου κατά καιρούς έζησε ο μεγάλος πολιτικός. Ξεκινάμε από το προσωπικό υπνοδωμάτιο και γραφείο του Ελευθερίου Βενιζέλου. Παρατηρούμε το μικρό κρεβάτι του αλλά και την επίχρυση εικόνα που κρέμεται από πάνω και την οποία του είχαν δωρίσει δύο μοναχοί του Αγίου Όρους το 1909.

Στο γραφείο πάνω ο δερμάτινος χαρτοφύλακάς του, ενώ το μονόγραμμά του διακρίνεται στις πετσέτες προσώπου, στις μαξιλαροθήκες, αλλά και σε δύο κρεμάστρες που βρίσκονται στον χώρο.

Πιο ευρύχωρος και άνετος δείχνει ο ξενώνας που βρίσκεται στο ακριβώς δίπλα δωμάτιο. Το βλέμμα μας τραβάει η πατανία που είχε υφάνει στον αργαλειό η Μαρία Κατελούζου. Αριστερά από την είσοδο συναντάμε μια πόρτα που μας οδηγεί στο δωμάτιο που είναι αφιερωμένο στην Ελενα Βενιζέλου και που παλιά χρησιμοποιούνταν ως δωμάτιο υπηρεσίας. «Ελάχιστα είναι τα αυθεντικά αντικείμενα που διασώθηκαν από το δωμάτιο της Ελενας», μας εξηγούν οι ξεναγοί μας και μας δείχνουν την ντουλάπα. Ακριβώς απέναντι βρίσκεται το κρεβάτι που όμως προέρχεται από το σπίτι του ζευγαριού στο Παρίσι και το οποίο δωρίθηκε πρόσφατα στο Ίδρυμα Βενιζέλος από το Λύκειο Ελληνίδων Χανίων. Δωρεές των εγγονιών του Βενιζέλου αποτελούν επίσης το τραπέζι και οι καρέκλες αλλά και η εικόνα του Αγίου Ελευθερίου που κοσμεί τον χώρο.

Ξεχωριστά εκθέματα είναι ορισμένοι από τους 280 σκαλιστούς λίθους που χρησιμοποιήθηκαν στο ανάθημα εναντίον του Βενιζέλου το 1916.

Ατελείωτος είναι ο κατάλογος των αντικειμένων – προϊόντων που επένδυσαν στην εικόνα του Ελευθερίου Βενιζέλου. Στη φωτογραφία διακρίνεται ένα κουτί καφέ που φέρει ως φήμα το όνομα και τη φωτογραφία του Βενιζέλου.

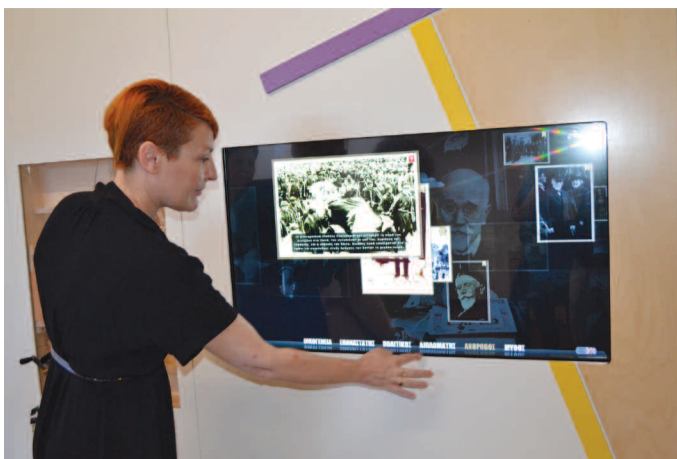
Το δωμάτιο υπηρεσίας του ισογείου παραμένει με τη μορφή (τοιογραφίες) που του δόθηκε στη διάρκεια της Κατοχής από τους Γερμανούς, οι οποίοι είχαν επιτάξει την οικία.

Το παλιό καπνιστήριο είναι αφιερωμένο στο πνευματικό έργο του Βενιζέλου. Μεταξύ άλλων, εκτίθεται και το χειρόγραφο της μετάφρασης της Ιστορίας του Θουκυδίδη που είχε κάνει ο Βενιζέλος.

Το πορτρέτο του μεγάλου Κρητικού πολιτικού δεσπόζει στη σκάλα που οδηγεί στον πρώτο όροφο.

Οι σύγχρονες τεχνολογίες αξιοποιούνται με τον καλύτερο τρόπο προκειμένου οι επισκέπτες να έρθουν πιο κοντά στην εποχή και τη ζωή του Έλληνα πολιτικού που άλλαξε τη μοίρα της σύγχρονης Ελλάδας.

Στο δωμάτιο που είναι αφιερωμένο στον "Επασαστάτη" Βενιζέλο ξεχωρίζει το περίστροφο που χρησιμοποιούσε.

Το γραφείο του Ελευθερίου Βενιζέλου που διατηρεί τα αυθεντικά έπιπλα. Δεξιά διακρίνεται ένας από τους δίσκους με ηχογραφημένη ομιλία του από το Λονδίνο.

Οι πένες με τις οποίες υπέγραψε τις συνθήκες των Σεβρών (1920) και της Λωζάννης (1923) και τα αυθεντικά κείμενά τους, βρίσκονται στο δωμάτιο για τον "Διπλωμάτη" Βενιζέλο.

Ο επασαστάτης, ο πολιτικός, ο άνθρωπος

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο συναρπαστικό ταξίδι των επισκεπτών του Μουσείου στη σύγχρονη ελληνική Ιστορία και τη ζωή του Ελευθερίου Βενιζέλου κατέχουν τα 5 δωμάτια στον πρώτο όροφο και τη σοφίτα - αίθριο όπου παρουσιάζεται η δράση του Βενιζέλου, χωρισμένη σε θεματικές ενότητες: "Ο Επασαστάτης", "Ο Πολιτικός", "Ο Διπλωμάτης", "Ο Άνθρωπος", "Ο Μύθος".

Ο επασαστάτης: Στην πρώτη ενότητα μέσα από εποπτικό υλικό ο επισκέπτης ενημερώνεται για τη δράση του Βενιζέλου το 1897 στο Ακρωτήριο, το 1905 Θέρισσο, το 1916 Θεσσαλονίκη και το Κίνημα του 1935. Τα τεκμήρια της εποχής πλαισιώνει μια σειρά νομισμάτων της Κρητικής Πολιτείας, αλλά και κάποιες πέτρες "αναθήματα" από το 1916 όταν έγινε το κατά του Βενιζέλου ανάθεμα στο Πεδίον του Άρεως. «Στο σύνολό τους οι πέτρες αυτές είναι 280 και εντοπίστηκαν τυχαία το 2005 στους βασιλικούς στάβλους στο Γουδί όπου τις είχαν τοποθετήσει γυρισμένες ανάποδα στο πάτωμα», μας λένε η αρχαιολόγος του Ιδρύματος "Ελευθερίου Βενιζέλου" Χαρά Αποστολάκη και η ιστορικός Βάλια Βαρουχάκη ξεδιπλώνοντας ορισμένες από τις σκληρές στιγμές που σημάδεψαν την πολιτική σταδιοδρομία του Βενιζέλου.

Ο πολιτικός: Συνεχίζουμε στο δωμάτιο που είναι αφιερωμένο στην πολιτική διαδρομή του Βενιζέλου. Στον χώρο δεσπόζει το εποπτικό υλικό που είναι χωρισμένο στην κρητική περίοδο, την περίοδο των Βαλκανικών, τον Α' Παγκόσμιο, την περίοδο μετά τη Μικρασιατική Καταστροφή και την τελευταία 4ετία της διακυβέρνησης του Ελευθερίου Βενιζέλου 1928-1932. Μουσειακά και αρχαιολογικά τεκμήρια πλαισιώνουν τις πληροφορίες. Τις εντυπώσεις, ωστόσο, κλέβει το παιχνίδι που έχει τοποθετηθεί και λειτουργεί είτε σε 2 είτε σε 3 διαστάσεις μέσα από το οποίο ο επισκέπτης μπορεί να δει πλούσιο φωτογραφικό υλικό. Μάλιστα στην τρισδιάστατη εκδοχή του όπου φοράει τα ειδικά γυαλιά εισέρχεται σε έναν διάδρομο όμοιο με εκείνον του σπιτιού και τραβώντας συρτάρια βλέπει φωτογραφικό υλικό από την πολιτική πορεία του μεγάλου Κρητικού πολιτικού.

Ο διπλωμάτης: Ίσως το πιο γοητευτικό δωμάτιο του σπιτιού είναι η σοφίτα-αίθριο όπου είναι αφιερωμένη στη διπλωματική δράση του Βενιζέλου. Οι πένες με τις οποίες υπέγραψε τις συνθήκες των Σεβρών (1920) και της Λωζάννης (1923) και τα αυθεντικά κείμενά τους είναι αδύνατον να αφήσουν ασυγκίνητο τον επισκέπτη που αγαπά την ιστορία. Πλάι τους τα παράσημα που είχε λάβει ο Ελευθέριος Βενιζέλος και τα οποία δώρισαν στο Ίδρυμα τα εγγόνια του.

Ο άνθρωπος: Ξεχωριστό ενδιαφέρον παρουσιάζει το δωμάτιο με τα προσωπικά αντικείμενα του Ελευθερίου Βενιζέλου και της οικογένειάς του: Μεταξύ των αντικειμένων όπου φέρνουν τον επισκέπτη πιο κοντά στον άνθρωπο Βενιζέλο, το γούστο και τις καθημερινές του στιγμές, βρίσκονται δώρα γάμου, ένα ζευγάρι γυαλιά, το ρολόι του, ένα μολύβι, ένα σετ περιποίησης νυχιών αλλά και τα τασάκι από το αγαπημένο του εστιατόριο στο Παρίσι...

Ο μύθος: Η μεγάλη επιρροή και γοητεία του Ελευθερίου Βενιζέλου στην εποχή του αλλά και τα χρόνια που ακολούθησαν αποτυπώνονται με γλαφυρό τρόπο στο δωμάτιο που είναι αφιερωμένο στον Βενιζέλο ως λαϊκό μύθο. Στα αντικείμενα που εκτίθενται συναντά κανείς από πιάτα και ποτήρια με τη μορφή του Βενιζέλου έως κουτιά από καφέ, γραμματόσημα και σπιρτόκουτα. Πλάι σε αυτά αγαλαμάτια με τη μορφή του, τάματα, αλλά και ένα μαχαίρι και μια κρητική λύρα που έχουν ανάγλυφα πάνω τους το πρόσωπο του Βενιζέλου. Ο κατάλογος των αντικειμένων είναι ατελείωτος δείγμα της λατρείας που έδειχνε ένα μεγάλο τμήμα της κοινωνίας για τον κρητικό επασαστάτη και πολιτικό.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Ξεχωριστή ενότητα στο ανακαινισμένο Μουσείο αποτελούν οι σοφίτες του οικήματος που έχουν διαμορφωθεί ειδικά για παιδιά. Πρωτότυπα παιχνίδια που αξιοποιούν με τον καλύτερο τρόπο τις νέες τεχνολογίες φέρνουν τους μικρούς επισκέπτες κοντά στην εποχή και τα γεγονότα που σημάδεψαν το πρώτο μισό του 20ου αιώνα. Στο πλαίσιο αυτό, όπως εξηγεί η μουσειοπαιδαγωγός του Ιδρύματος "Ελευθερίου Βενιζέλου" Λία Μαρκουλάκη, επιστρατεύονται παραδοσιακά παιχνίδια όπως τα παζλ και η ζωγραφική με τις σύγχρονες ψηφιακές τεχνολογίες και αντίγραφα τεκμηρίων όπου τα παιδιά μαθαίνουν παίζοντας.

Σε κάθε δωμάτιο τα ντοκουμέντα και τα τεκμήρια πλαισιώνει εποπτικό υλικό που δίνει πληροφορίες στον επισκέπτη.

Προσωπικά αντικείμενα, όπως τα γυαλιά και το ρολόι του Eleftheriou Venizelou, φέρνουν τον επισκέπτη πιο κοντά στον άνθρωπο Venizelo.

Το υπνοδωμάτιο του Eleftheriou Venizelou με το προσωπικό του γραφείο.

Στην τραπεζαρία συναντά κανείς το κρυστάλλινο βάζο του 1932 από το υαουργείο του Αργυρόπουλου: πάνω του έχει τις ανάγλυφες μορφές του Eleftheriou Venizelou και του πρώτου εγγονού του, Leuteraki.

Το άνοιγμα του Μουσείου - Οικία Eleftheriou Venizelou στο κοινό ανακοινώθηκε την περασμένη Τρίτη, 23 Ιουλίου, από τον Γενικό Διευθυντή του Εθνικού Ιδρύματος "Eleftherios K. Venizelos" και τους αντιπροέδρους του Ιδρύματος.

ΑΝΑΔΕΙΚΝΥΕΤΑΙ Ο ΙΣΤΟΡΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΧΑΛΕΠΑΣ

Το άνοιγμα της οικίας - Μουσείου του Eleftheriou Venizelou στο κοινό ανακοίνωσε την περασμένη Τρίτη ο γενικός διευθυντής του Ιδρύματος "Eleftherios K. Venizelos" Νίκος Παπαδάκης με τους αντιπροέδρους του Ιδρύματος μητροπολίτη Κυδωνίας και Αποκορώνου Δαμασκηνό, αντιπεριφερειάρχη Α. Βουλγαράκη και δήμαρχο Χανίων Τ. Βάμβουκα. Όπως εξήγησε ο κ. Παπαδάκης το Μουσείο είναι ανοιχτό πλέον για το κοινό, ωστόσο, τα επίσημα εγκαίνια θα πραγματοποιηθούν τον ερχόμενο Σεπτέμβριο.

«Κάποτε η Χαλέπα ήταν στο κέντρο του παγκόσμιου ενδιαφέροντος, ήταν το κέντρο μεγάλων γεγονότων και κορυφαίων πολιτικών. Ήταν η εποχή που το Κρητικό Ζήτημα ταλάνιζε την πολιτική σκηνή της Ευρώπης και των άλλων ηπείρων. Αυτή τη Χαλέπα θέλουμε να επαναφέρουμε για να αναδείξουμε τον ιστορικό, πολιτιστικό της ρόλο», ανέφερε, μεταξύ άλλων, ο κ. Παπαδάκης και πρόσθεσε ότι αντίστοιχα σπίτια - μουσεία εμβληματικών προσωπικοτήτων της πολιτικής υπάρχουν στην Ευρώπη (όπως του στρατηγού Σαρλ ντε Γκολ) και στις ΗΠΑ (Αβραάμ Λίνκολν).

Συνεχίζοντας, αφού σημείωσε ότι η αποκατάσταση του κτηρίου και η μετατροπή του σε σύγχρονο μουσείο ξεκίνησε το 2012 και διενεργήθηκε από τον Ελληνικό Οργανισμό Τουρισμού - Υπουργείο Τουρισμού με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ, διευκρίνισε ότι κατά τα επίσημα εγκαίνια θα γίνει εκτενής αναφορά στη συμβολή του Υπουργείου Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.), υπουργών, βουλευτών, στελεχών, μηχανικών κ.ά. που βοήθησαν στην υλοποίηση του έργου. Εξέφρασε δε την άποψη ότι ανάλογη μεταχείριση όπως αυτή της οικίας Venizelou θα πρέπει να έχει και το παρακείμενο σπίτι που την ίδια εποχή φιλοξένησε τον ηρίγκιπα.

Να σημειώσουμε τέλος ότι οι ώρες λειτουργίας του Μουσείου θα είναι μέχρι 30 Σεπτεμβρίου: Δευτέρα - Παρασκευή 10:30π.μ. - 1:30μ.μ. και 6:30μ.μ. - 9μ.μ. και Σάββατο 10:30π.μ. - 1.30μ.μ.).

Η τραπεζαρία της οικίας Venizelou με την αυθεντική επίπλωση.

Την ξενάγησή μας στον χώρο ανέλαβαν (από αριστερά) η αρχαιολόγος Χαρά Αποστολάκη, η μουσειοπαιδαγωγός Λία Μαρκουλάκη και η ιστορικός Βάλια Βαρουχάκη.

Τα ματωμένα ρούχα από την εναντίον του δολοφονική απόπειρα στο σιδηροδρομικό σταθμό της Λυών στο Παρίσι (1920).

Ειδικά διαμορφωμένες είναι οι σοφίτες του σπιτιού για να δέχονται παιδιά που παίζοντας, μαθαίνουν Ιστορία.

Το αυτοκίνητο Packard (μοντέλο 1929), στο οποίο επέβαινε κατά τη δολοφονική απόπειρα της λεωφόρου Κηφισίας (1933) και φέρει τα σημάδια από 66 σφαίρες.

ΕΛΕΝΗ
ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ

«Αυτό που έχει σημασία είναι ο δρόμος και η έμπνευση που αντλείς από τους ανθρώπους που συναντάς» λέει στις «διαδρομές» ο Αλέξης Καλοφωλιάς η φωνή και το μπάσο των Last Drive, ενός από τα σημαντικότερα ελληνικά συγκροτήματα της εγχώριας ροκ σκηνής με μουσική διαδρομή 30 χρόνων.

ΑΛΕΞΗΣ ΚΑΛΟΦΩΛΙΑΣ

The Last Drive: Σημασία έχει το ταξίδι

Οι Last Drive βρέθηκαν χτες στα Χανιά για μία μοναδική live εμφάνιση, έπειτα από πέντε χρόνια, κατά την διάρκεια του C.Ru.T.Ch festival που συνεχίζεται και σήμερα Σάββατο, στον Προμαχώνα του San Salvatore.

Η επίσκεψη του συγκροτήματος, υπήρξε μια μοναδική ευκαιρία να μιλήσουμε σχεδόν για όλα, με το συγκρότημα που από το 1983 έχει «αιχμαλωτίσει» το κοινό με τα «εκρηκτικά» live του, έχοντας καταφέρει να αφήσει το δικό του αποτύπωμα στην ελληνική ροκ σκηνή. Σήμερα οι Last Drive συνεχίζουν το ταξίδι τους, ετοιμάζοντας τον καινούργιο τους δίσκο που αναμένεται να κυκλοφορήσει μέσα στην ερχόμενη Άνοιξη...

Επιστροφή στα Χανιά μετά από πόσα χρόνια;

Επιστρέφουμε στα Χανιά μετά από πέντε χρόνια, η τελευταία φορά ήταν το 2010 στο Chania Rock Festival. Ομως στο παρελθόν έχουμε έρθει για live αρκετές φορές στα Χανιά. Είναι ένα κοινό που έχουν γίνει πια φίλοι μας, τους συναντάμε και στην Αθήνα καθώς έρχονται στις συναυλίες μας.

Σε μια μουσική διαδρομή 30 χρόνων ποιοι σταθμοί έχουν ιδιαίτερη σημασία για σας;

Σίγουρα τα ξεκινήματα, οι πρώτες συναυλίες που δώσαμε στην Αθήνα όταν ξεκινήσαμε το 1983 που οριοθετούσαμε το κοινό μας, τη μουσική μας. Τότε κάναμε τη... δήλωσή μας κι εμείς ως πιτσιρικάδες. Μετά η πρώτη φορά που βγήκαμε για live στο εξωτερικό το 1987 και κάναμε τις πρώτες μας περιοδείες. Στη συνέχεια οι παραγωγές που κάναμε με μεγάλους ξένους παραγωγούς το '91-'92. Ένα πολύ σημαντικό σημείο ήταν η επανασύνδεσή μας, το 2007 και βέβαια πολύ ξεχωριστή στιγμή για μας ήταν η γιορτή για τα 30 χρόνια του συγκροτήματος, τον Δεκέμβριο του 2013 όπου «παρέλασαν» όλοι οι φίλοι, συνοδοιπόροι μουσικοί.

Εχει αλλάξει κάτι στο πέρασμα του χρόνου στον ήχο σας, στη φιλοσοφία σας;

Στον ήχο μας, επειδή έχουμε περάσει από διάφορες αντιλήψεις περί ήχου, ξεκινήσαμε παίζοντας ένα σχετικά ωμό garage, ρυθμ, μετά περάσαμε σε πιο rock μουσικές, τώρα έχουμε περάσει σε μια περίοδο όπου έχουμε μεταβολίσει όλα τα είδη μουσικής που μας επηρέασαν και αυτό που παίζουμε τα εμπειριάζει όλα. Νομίζω ότι αυτό είναι πολύ ενδιαφέρον γιατί το φίλτρο είμαστε εμείς κατά κάποιο τρόπο. Τα είδη της μουσικής είναι αυτά που αγαπήσαμε, αλλά το πραγματικό φίλτρο είμαστε εμείς.

Στη φιλοσοφία μας δεν έχει αλλάξει κάτι. Το μήνυμα είναι η ίδια η μουσική και το να μπορείς να παίζεις rock 'n' roll, ένα είδος απλό, άμεσο. Αυτό που όρισε τη φιλοσοφία και τότε και τώρα - ίσως πολύ περισσότερο τώρα που έχουμε κάνει συτήν την διαδρομή είναι οι άνθρωποι και η σχέση με αυτούς.

Αν ρωτούσες τι μας έχει μείνει περισσότερο μέσα σε αυτά τα χρόνια, θα έλεγα οι άνθρωποι, οι επαφές που δημιουργήσαμε, η έμπνευση που αντλήσαμε από τον κόσμο, ο δρόμος δηλαδή είτε το να αλλάζεις μέρη μεταφέροντας τη μουσική σου, είτε οι σχέσεις που δημιουργείς με τους ανθρώπους...

«Στη φιλοσοφία μας δεν έχει αλλιάξει κάτι. Το μήνυμα είναι η ίδια η μουσική και το να μπορείς να παίζεις rock 'n' roll»

Πώς βλέπετε το μέλλον της rock μουσικής σκηνής στην Ελλάδα;

Εχοντας διανύσει μια διαδρομή κάποιων χρόνων, η ερώτηση αποκτά έναν χαρακτηρισμό σύγκρισης για μας. Θα 'λεγα ότι παλιά το rock κινούσε τα πράγματα. Δηλαδή το rock ήταν η μουσική των νέων, κατά κάποιο τρόπο. Τώρα είναι πάρα πολλά τα είδη της μουσικής, τα οποία «μιλάνε» στους νέους. Το rock έχει κρατήσει ένα κομμάτι από όλη αυτήν την... κοσμογονία της μουσικής. Δεν υπάρχει αυτή η καθολικότητα που υπήρχε παλιότερα, αλλά αυτό δεν είναι απαραίτητα, κακό. Είναι κάτι καινούργιο, διαφορετικό και σε αυτό έχει βοηθήσει πολύ το internet.

Συνοψώς, να υποθέσω ότι κρίνετε θετικά τον ρόλο του ίντερνετ στα μουσικά πράγματα;

Ναι, σε γενικές γραμμές το βλέπω θετικά, διότι έχει φέρει στο προσκήνιο το live. Με την έννοια ότι επειδή κυκλοφορούν πάρα

πολύ εύκολα οι μουσικές δουλειές, κάπου θέλεις να έχεις επαφή με το πραγματικό, με αυτό που είναι πιο σπάνιο να βιώσεις. Παλιά ήταν τα βινύλια που αντιγράφαμε τη μουσική σε κασέτες.

Τώρα είναι το ίντερνετ. Πιστεύω ότι η μουσική πρέπει να κυκλοφορεί από τους ίδιους τους μουσικούς. Δηλαδή πιστεύουμε στην αυτοδιαχείριση του μουσικού προϊόντος, αν μπορούμε να το πούμε έτσι.

Γιατί ορίζεις εσύ τις συνθήκες που μπορεί να διαδοθεί. Και όχι μόνο τις συνθήκες, ορίζεις και την κλίμακα που μπορεί να διαδοθεί. Από την άλλη, αυτή η υπερπληροφόρηση (του ίντερνετ) αφαιρεί την σημασία ενός μουσικού γεγονότος...

Επειδή είναι πάρα πολλά αυτά που φτάνουν στα αυτιά σου, κάποια στιγμή υπάρχει ένας κορεσμός.

Κι εδώ υπεισέρχεται το φίλτρο του κάθε ακροατή, μέσα από τα δικά του ακούσματα, τα βιώματα, τη δική του ιστορία.

Η κρίση επηρεάζει τον καλλιτέχνη;

Σαφέστατα επηρεάζει. Καταρχάς είναι η αγωνία για την επιβίωση η οποία δεν είναι καθόλου δημιουργική. Είναι η αγωνία για την υπόστασή... Διότι κάπου αδειάζεις μέσα σου, όταν βλέπεις όλο αυτό το πράγμα που συμβαίνει γύρω σου. Κι αυτά δεν είναι καθόλου γραφικά.

Η επιβίωση ενός μουσικού εξαρτάται από τη συμμετοχή του κοινού όσο μικρή κι αν είναι. Και όταν αυτή δεν υπάρχει, είναι δύσκολο.

Τα μελλοντικά σχέδια των Last Drive;

Αυτές οι συναυλίες είναι οι τελευταίες που κάνουμε, διότι από Σεπτέμβριο θα δουλέψουμε το υλικό που έχουμε για τον καινούργιο μας δίσκο που θα ηχογραφηθεί τα Χριστούγεννα και θα κυκλοφορήσει κοντά στην Άνοιξη. Θα είναι ο ήχος των Last Drive αλλά και κάτι διαφορετικό, ελπίζουμε.

παιδότοπος

ΣΥΛΛΟΓΟΣ "ΟΡΙΖΟΝΤΑΣ"

Επιμέλεια:
**ΒΑΓΓΕΛΗΣ
ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ**
kakatsakis@sch.gr

Σκέψεις και συναισθήματα από το ταξίδι του Ευτύχη

Καλοί μου φίλοι, καλό Σαββατοκύριακο Γνωστός και ιδιαίτερα αγαπητός σε πολλά Χανιωτάκια ο Ευτύχης, το αρκουδάκι του παραμυθιού της Ευδοκίας Σκορδαλά - Κακατσάκη "Ο Ευτύχης και το ουράνιο τόξο", που χάρη στον Σύλλογο Εθελοντικής Προσφοράς και Στήριξης για παιδιά και ενήλικους με καρκίνο "Ορίζοντας", άρχισε από φέτος στο πλαίσιο ενός πρωτότυπου εκπαιδευτικού προγράμμα-

τος τις επισκέψεις του, με... λούτρινη μορφή, στα σχολεία του τόπου μας, για να μεταφέρει το μήνυμα ότι η κακιά αρρώστια δεν είναι ανίκητη και να καλλιεργήσει την ιδέα του εθελοντισμού. Τις σκέψεις και τα συναισθήματα των παιδιών και των δασκάλων τους απ' αυτό το ταξίδι, μαζί με σχετικές φωτογραφίες, φιλοξενούμε στον σημερινό Παιδότοπο. Κυρίως για να μάθουν κι άλλοι δάσκαλοι και μαθητές τα

που έγιναν και να ετοιμάζονται να υποδεχθούν τη νέα σχολική χρονιά κι αυτοί στα σχολεία τους τον Ευτύχη. Τα λένε τόσο όμορφα και τόσο παραστατικά εκείνοι που τους επισκέφτηκε, που σίγουρα θα τους κάνει να... ζηλέψουν...

**Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης,
δάσκαλος**

**Σημείωση: Πολλά ευχαριστώ την υπεύθυνη του προγράμματος του "Ορίζοντα" "Ο Ευτύχης ταξιδεύει" και του σχετικού ιστολογίου <http://eutuxisorizontas.blogspot.gr/>, φίλη νηπιαγωγό Χριστίνα Τζομπανάκη που μου έστειλε το υλικό.
Καλή συνέχεια!**

Ο Ευτύχης κοντά μας

Ο Ευτύχης τ' αρκουδάκι είναι σαν μικρό παιδάκι μπαίνει μέσα στην αυλή μας κι ομορφαίνει τη ζωή μας! Μια μέρα ξαφνικά μια μάγισσα κακιά τον λάβωσε βαριά ταξίδεψε μακριά και πέρασε πολλά με τ' άλλα τα παιδιά... Μην φοβάσαι μπόρα είναι θα περάσει λαμπρό ουράνιο τόξο μες στη μέρα σου θα λάμψει! Μια νύχτα ένα αστέρι κουράγιο θα του φέρει τώρα όλα θα περάσουν πολύ γρήγορα θ' αλλάξουν! Οι γκρι μέρες περάσαν και τα βάσανα κοπάσαν η ελπίδα θριαμβεύει κι η αγάπη κυριεύει... Μην φοβάσαι μπόρα είναι θα περάσει λαμπρό ουράνιο τόξο μες στη μέρα σου θα λάμψει!

<https://www.youtube.com/watch?v=9EIdPpRDrPg>

Δημοτικό Σχολείο Αγκοκπιού

Δημοτικό Σχολείο Αγκοκπιού

Μια ανοιξιάτικη ημέρα με χαρά υποδεχτήκαμε στο Νηπιαγωγείο μας τον Ευτύχη, που για λίγες ημέρες έγινε ο 19ος μαθητής της τάξης μας.

Γνωρίσαμε την ιστορία του μέσα από τις σελίδες του βιβλίου, νοιώσαμε το φόβο του για την καταιγίδα που ήρθε στη ζωή του, τραγουδήσαμε με τους ήχους του νερού, ζωγραφίσαμε ένα βροχοποιό στα χρώματα του ουρανού τόξου και τον νανουρίσαμε ελπίζοντας να έρθει η γιατριά στο πρόβλημά του. Μαζί του φτιάξαμε το πρωτομαγιάτικο στεφάνι μας, γιορτάσαμε τα γενέθλια του Αντώνη, πήγαμε πολλές βόλτες και καλέσαμε παιδίατρο, τη μαμά του Γιώργου, να τον δει και να μας δώσει οδηγίες πώς να τον προσέχουμε. Και όταν ο Ευτύχης βγήκε νικητής, χαρά πλημμύρισε την καρδιά μας.

Όταν ήρθε η ώρα, τον αποχαιρετήσαμε κρατώντας τον στο μυαλό και την καρδιά μας.

Για όλα όσα νοιώσαμε, το όνειρο και την υπομονή, τη δύναμη να στηρίζουμε όποιον έχει ανάγκη, την αγάπη και το ενδιαφέρον, για την αφορμή να γίνουμε λίγο καλύτεροι σας ευχαριστούμε και ευχόμαστε το ταξίδι του να συνεχιστεί αγγίζοντας τις καρδιές μεγάλων και μικρών.

Πάντα μεταφέροντας το μήνυμα του αγώνα στις δυσκολίες και την ελπίδα πως ένα ουράνιο τόξο θα προβάλλει στο τέλος.

**Τα παιδιά και οι νηπιαγωγοί
του 38ου Νηπιαγωγείου Χανίων**

Δώρα από το 15ο Δημοτικό Σχολείο και το 34ο Νηπιαγωγείο Χανίων

Πέρασε φέτος ο βαρύς χειμώνας κι απ' το σχολείο μας, κι αφού κρουστάλλωσε με τις χιονιές, τις μπόρες και τις συννεφίες του την αυλή μας, φύσηξε μια μέρα σ' ένα βοριαδάκι τσουκτερό τις τελευταίες του λέξεις και τράβηξε για την άλλη πλευρά του ορίζοντα. Αγουροζυνημένη φόρεσε η άνοιξη το καλό της, το πολύχρωμο φουστάνι και γλιστρώντας πάνω στο ουράνιο τόξο κατέβηκε ως την πόρτα μας. Κρατούσε τούτη τη φορά για μας ένα πολύ πρωτότυπο δώρο. Μια κατακόκκινη βαλίτσα!

Κάπως έτσι μπήκε ο Ευτύχης στην αγκαλιά μας και φωτίστηκαν οι καρδιές από αγάπη, φροντίδα, συγκίνηση, ελπίδα, αλληλεγγύη, τρυφερότητα... Για λίγες μέρες μόνο φιλοξενήσαμε τον Ευτύχη, για πάντα όμως έγινε το μωρό μας, ο φίλος, ο μικρός μας αδερφός. Και σαν ήρθε η ώρα του αποχωρισμού, με προσοχή κι εμπιστοσύνη τον αφήσαμε απαλά σ' άλλες ζεστές και τρυφερές αγκαλιές να συνεχίσει τ' όμορφο ταξίδι του.

Πρώτος προορισμός η υγεία, δεύτερος η αγάπη, τρίτος η συμπαράσταση, το κουράγιο, η χαρά της προσφοράς, η αδερφοσύνη, η ελπίδα... Ας ανοίξουμε την αγκαλιά μας κι ας γίνουμε όλοι ένας ακόμα προορισμός για τον Ευτύχη που ταξιδεύει χαρούμενος πάνω στο ουράνιο τόξο της ανθρωπιάς μας.

Καλό σου ταξίδι, Ευτύχη μας! Θα 'μαστε πάντα κοντά σου...
<https://www.youtube.com/watch?v=yWKGaXZEM9I>
15ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων

Από τη στιγμή που η αποστολή του Δ.Σ. Αγκοκπιού μαζί με τον πρόεδρο του "Ορίζοντα" κ. Σπύρο Αδοντάκη μας παρέδωσαν τον Ευτύχη, τον αρκούδο του Συλλόγου, ο μικρούλης κέρδισε το ενδιαφέρον όλων μας και ετοιμάσαμε με πολλή χαρά το δωμάτιό του στο κοκλόσπιτο.

Η συγγραφέας Ευδοκία Σκορδαλά - Κακατσάκη, η «μαμά» του Ευτύχη, μας διηγήθηκε το παραμύθι της «Ο Ευτύχης και το ουράνιο τόξο» και τα συναισθήματα ξεχείλισαν από τις ψυχές μας...

Ο Ευτύχης μας, έγινε πια νέο μέλος στο Νηπιαγωγείο μας συμμετέχοντας σε όλες μας τις δράσεις και η ιστορία του ταξίδεψε και στους γονείς των νηπίων, που με πολλή συγκίνηση ανταποκρίθηκαν στην πρόσκληση να γράψουν μαζί τους μηνυμάκια και ευχές!

Τις ημέρες που έμεινε ο Ευτύχης στο Νηπιαγωγείο μετέφερε σε όλους μας, νήπια - γονείς - νηπιαγωγούς, μηνύματα αγάπης, ελπίδας και βοήθειας σε εκείνους που περνούν μέσα από «καταιγίδες» στη διάρκεια της ζωής τους και μας προέτρεψε να είμαστε δυνατοί και υπομονετικοί μπροστά σε κάθε δυσκολία που μπορεί να συναντήσουμε, προσμένοντας με πίστη να φανεί το ουράνιο τόξο...

Κι όταν ετοιμάσαμε τη βαλίτσα για να συνεχίσει το ταξίδι του τον αγκαλιάσαμε και τον αποχαιρετήσαμε λέγοντάς του: «Θέλουμε να σε ξαναδούμε»!

https://www.youtube.com/watch?v=ilc94Rj_l1g

Τα παιδιά και οι νηπιαγωγοί του Ολοήμερου Νηπιαγωγείου Αγίων Σαράντα Χανίων

Ομαδική εργασία του 38ου Νηπιαγωγείου Χανίων

Αγαπητέ Ευτύχη,

περάσαμε ένα όμορφο ταξίδι μαζί σου, αυτή την εβδομάδα. Θα θέλαμε να ξαναέρθεις για να ταξιδέψουμε και πάλι, αλλά το καλοκαίρι έφτασε και τα σχολεία σε μια εβδομάδα σχεδόν κλείνουν. Θέλουμε, όμως, να έρθεις τον επόμενο χρόνο για να πας στα πρωτάκια μας και μέσα από την ιστορία σου, να μάθουν κι εκείνα πόσο σημαντικό είναι να έχουμε θάρρος και ελπίδα στις δυσκολίες της ζωής μας. Να γίνεις το παράδειγμα για όλα τα παιδιά του κόσμου, που είναι άρρωστα και που φοβούνται, έχουν αγωνία, στενοχώρια και θυμό, για να ξέρουν ότι θα έρθει πάλι η χαρά και η ανακούφιση.

Με αγάπη όλο το 11ο Δημοτικό σχολείο Χανίων, οι μαθητές, οι δάσκαλοι και ειδικότερα οι τάξεις Ε1 και Ε2 με χαρά, σου ευχόμαστε καλό καλοκαίρι και να μην περάσεις ποτέ ξανά αυτή τη μεγάλη μπόρα στη ζωή σου.

11ο Δημοτικό Σχολείο Χανίων

Αγαπημένε μας Ευτύχη

Σου γράφουμε αυτό το μήνυμα για να σου στείλουμε μια γλυκιά καλημέρα και πολλά γλυκά φιλάκια. Ελπίζουμε να περνάς καλά όπου κι αν είσαι. Να είσαι χαρούμενος και πάντα γελαστός. Θέλουμε να ξέρεις ότι νιώθουμε πολύ τυχεροί που είχαμε την ευκαιρία να σε γνωρίσουμε και να γίνουμε φίλοι. Οσο έμεινες κοντά μας μάθαμε πολλά από εσένα και από την ιστορία της ζωής σου. Ηδη μας έχεις λείψει και να ξέρεις ότι σε θυμόμαστε και μιλάμε συχνά για εσένα. Ελπίζουμε να τα ξαναπούμε σύντομα. Σε αγαπάμε πολύ.

**Τα παιδιά και οι νηπιαγωγοί
του 34ου Νηπιαγωγείου**

ΤΟΝ ΙΟΥΝΙΟ ΤΟΥ 1825

Η δολοφονία του Οδυσσέα Ανδρούτσου

■ Το ιστορικό όπως αποτύπωσε η λαϊκή μούσα

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Ο νικητής της Γραβιάς της 8ης Μαΐου 1821, Οδυσσέας Ανδρούτσος μαζί με τον έμπιστό του Αθανάσιο Διάκο ήταν οι απόλυτοι κυρίαρχοι της Ανατολικής Ρούμελης: «Τ' Αντρούτσου η μάνα χαίρεται, του Διάκου καμαρώνει.

...ιατί έχουν γιους αρματολούς και γιους καπεταναίους...». Η αγάπη και η εκτίμηση του Ανδρούτσου προς το πρωτοπαλίκαρό του, τον Γκούρα, ήταν απόλυτη. Είχε ειπεί ότι, εάν είχαμε άλλους χίλιους πολεμιστές σαν τον Γκούρα, θα πέραναμε την Πόλη. Σε επιστολή του της 22ας Μαρτίου 1821 προς τους Γαλαξειδιώτες σημειώνει: «...Αύριο το βράδυ να έλθω ένας στο μοναστήρι και θα εύρω τον Γκούρα για να μιλήσει. Ξαν να ήμουνα εγώ ο ίδιος. Τον Γκούρα να τον αγαπάτε, είναι παιδί δικό μου, καλό παλληκάρι...». Σε επιστολή του προς την Διοίκηση μετά την μάχη των Βασιλικών, γράφει: «...Ο Γκούρας ξεσπαθώνοντας και μεθώντας από τον πόλεμο, ωσάν γίγαντας τους Τούρκους εθέριζε, χωρίς να εμποδισθή το σπαθί του τελείως...». Επεσε ο Ανδρούτσος θύμα της σκληρής διαμάχης πολιτικών - στρατιωτικών των ετών 1823-1824.

Ο σοφός λαός στη διαμάχη αυτή πήρε τη θέση των στρατιωτικών, όχι γιατί αυτοί δεν έκαναν λάθη, αλλά γιατί ήταν πιο κοντά στο λαό. Τη δολιότητα των πολιτικών τονίζει και ένα δημοτικό τραγούδι, που αναφέρεται στη μάχη του Ανδρούτσου: «Τ' Αντρούτσου η μάνα θλίβεται, σαν το παπί μαδιέται./ Δεν στο 'πα εγώ Δυσσέα μου, δεν στο 'πα εγώ παιδί μου/ με τη Βουλή μην πιάνεσαι και τους καλαμαράδες./ Κάνουν τον Γκούρα αρχηγό και τον Νικόλα πρώτο». Για να αντιμετωπίσει τις μηχανορροφίες των πολιτικών ο Ανδρούτσος σταμάτησε να πολεμά τους Τούρκους. Παρεκτός αυτού έβαλε μαζί τους «καπάκια». Ήταν δε τα «καπάκια» συμφωνίες προσωρινής ανακωχής, επιπόλαιες, για να κερδίσουν οι αντίπαλοι χρόνο. Η Διοίκηση προήγαγε τον Γκούρα σε γενικό αρχηγό της Ανατολικής Ρούμελης. Η θέση του Ανδρούτσου δυσκόλεψε πολύ. Τελικά εγκατέλειψε τους «ντελήδες» και παραδόθηκε στον Γκούρα, ο οποίος τον μετέφερε στην Ακρόπολη της Αθήνας τον Απρίλιο του 1825.

Στις 5 Ιουνίου 1825, περιμένοντας να δικαστεί δολοφονήθηκε. Ηθικός αυτουργός της δολοφονίας ο Κωλέττης και εκτελεστικά όργανα ο Γκούρας, ο Μαμούρης και άλλοι κατώτεροι αυτών. Τον θανάτωσαν με τα χέρια τους στο κελί του και μετά πέταξαν το σώμα του στο λιθόστρωτο του Ναού της Απέρου Νίκης, διέδωσαν δε ότι προσπάθησε ν' αποδράσει, κόπηκε το σχοινί και σκοτώθηκε! Τα οστά του στις 15 Ιουλίου 1967 μετέφερε ο στρατηγός Θρ. Τσακαλώτος από το Α' νεκροταφείο Αθηνών στην Πρέβεζα, στη βάση αγάλματός του εκεί. Ας δούμε τη δολοφονία αυτή από ένα δικό μας τραγούδι:

«Δεμένον τον εφέρανε τον Ξακουστό Δυσσέα./ Ξαρμάτωτο, φρουρούμενο, στο Κάστρο της Αθήνας./ της Ρούμελης τον στρατηγό, τον πρώτο στρατηλάτη./ που την Τουρκία αφάνιζε, σαν ζύγωνε κοντά του./ στα Σάλωνα, στη Λιβαδιά και στο νησί του Ευρίπου./ στη Θήβα και στην Αττική, στα κάστρα της Αθήνας/ και της πατρίδας καύχημα, μες στις Γραβιάς το χάνι./ Κι εκατοικούσε σε γκρεμούς, σε πάγους και σε χιόνι./ ο σύντροφος των ποταμών και των σπηλιών τ' αγρίμι, / που την ζωή του ξόδεψε να κυνηγάει τυράννους/ στα τρίστρατα, στις ρεματιές, μες στα βουνά, στους λόγγους./ Και για προσφάγι έπαιρνε το τούρκικο το αίμα/ πρώτος στον νου, στον πόλεμο, γενναίο παλληκάρι./ βελανιδιά του Παρνασσού, οξιά του Κιθαιρώνα./ λιοντάρι με το πάλεμα, στο τρέξιμο ελάφι./ στο

Η μάχη στο Χάνι της Γραβιάς.

Ο Οδυσσέας Ανδρούτσος

πέταμα του λιθαρίου αντάμωμα δεν πύρε/και σε ντουφεκί και σπαθί, ίδιο δεν είχε ταίρι./ Η ομορφιά του, η λεβεντιά, το ψήλωμα τ' Ολύμπου/ και το πλατύ το στέρνο του, κάμπος λουλουδιασμένος./ Ξαν τ' άρματα εφόραγε ίδιος ο Αχιλλέας, σαν άτι εκαβαλίκευε αυτός ο Διομήδης./ Στον πόλεμο σαν έμπαινε, ο κουρνιαχτός κι αγέρας./ Την σπάθα του στροβίλιζε στων Τούρκων τα κεφάλια./ νίκες και δόξα γιόμιζε το μέρος

των Ελλήνων,/ φόβος και τρόμος γίνονταν στα τούρκικα τ' ασκέρια,/ στρατιές τους καταστράφηκαν, δοβλέτια, βιλαέτια./ γυναίκες άνδρες κλάψανε, χανούμισες τους γιούς τους,/ στον πόλεμο π' απάντησαν τον Άρη, τον Δυσσέα./ Ζήλευαν και φθονούσανε σ' όλα τ' αρματολίκια/ τ' Ανδρούτσου την παλληκαριά και του πολέμου γνώση./ στο κάθε ορδί, το τούρκικο, που φέρνει την τρομάρα./ Περήφανη τον κοίταζε η ακριβή πατρίδα./ σιγά - σιγά σαν σήκωνε το σκλάβο το κορμί της,/ τον καταγάλανο ουρανό ελεύθερο να βλέπει/ και τα καλά της τα παιδιά, λεύτερα να προκόβουν,/ χωρίς να βλέπουν τούρκικα σπαθιά και καρυοφύλλια./ Κι αυτός ακόμα πίστευε στον αδελφό του Γκούρα,/ πως θα 'βρει τρόπο λύτρωσης, να 'δει την λευτεριά του./ Θυμότανε τον σεβασμό που του 'τρεφε ο Γκούρας./ Ίδιον πατέρα κι αδελφό τον είχε στην καρδιά του/ και στ' όνομά του έπινε, ολάκαιρη ζωή του/ κρύο νερό, γλυκό κρασί, απ' ασπμένιο τάσι./ Κωλέττης δίνει διαταγή Ανδρούτσος να πεθάνει,/ στον άνθρωπό του τον πιστό, τον δόλο τον Γκούρα,/ τ' ανάθεσε το μισερό, το έγκλημα να κάνει/ κι αυτός, ο τρισκατάρατος, αμέσως τ' απεδέχθη,/ ξεχνώντας τον προστάτη του, πατέρα κι αδελφό του/ κι αγνωμοσύνη περισσή δείχνοντας κι αφροσύνη./ Το έγκλημα οργάνωσε, δεν ρώτησε κανέναν,/ αν η πατρίδα η καλή και τ' άλλα τα παιδιά της/ αργότερα χρει-

άζονταν, στην χρεία του πολέμου,/ τ' Ανδρούτσου το δαιμόνιο και την στρατηγική του,/ αυτή που ο Τούρκος σκιάζονταν και κιότρεβε μπροστά του./ Ήταν νυχτιά του θεριστή, δροσιά στον Παρθενώνα,/ μια φεγγαρόλουστη βραδιά που το κακό εγένει./ Εκεί στον πύργο του Γουλά πού 'ταν φυλακισμένος/ ο γιός τ' Ανδρίτσου ο τρομερός, καμάρι της πατρίδας,/ μπήκαν θεριά ανήμερα, άνθρωποι σαρκοβόροι./ Μήτρος ο Τριαντάφυλλος, ο Γιάννης ο Μαμούρης,/ ο Παπακώστας, ο άθλιος κι ένας παπας μαζί τους./ Στον ύπνο τον επισάσανε κι άνανδρα τον ενίξαν/ σαν πρώτα τον βασάνισαν, να βρουν τους θησαυρούς του./ Τα κόκκαλα του σπάσανε φρικτά και το κεφάλι/ και το κορμί του γέμισαν με τις πληγές του μίσους./ Εξω απ' τον πύργο το 'ριξαν τ' άψυχο το κορμί του/ κι είπαν πως προσπάθησε ο ίδιος ν' αποδράσει/ και το σχοινί εκόπηκε, έπεσε κι εσκοτώθη./ Με θλίψη, με παράπονο, έφυγε ο Δυσσέας,/ ο σταυραετός του Παρνασσού, ο διαλεκτός κι ο πρώτος./ Δεν πήγε από λαβωματιά, από Τουρκών το βόλι,/ μόν' από χέρι αδελφικό του λατρευτού του φίλου./ Και η πικρή κατάρα του και το πικρό του δάκρυ/ σε λίγο εκαρπήσανε στον ίδιο αυτόν τον τόπο./ Ο Γκούρας έπεφτε νεκρός σε λιανοντουφεκίδι,/ έξω απ' την Ακρόπολη, από τυράννου βόλι,/ νεκρή κι αυτή η Γκούραϊνα στην πτώση τ' Ερεχθείου.

Του ΓΙΩΡΓΟΥ
ΔΡΑΚΑΚΗ

ΠΛΑΤΑΝΙΑΣ

Συνεχίζει χωρίς την παιλιιά φρουρά

Μα ανακοίνωση της απόκτησης του Τετέ από την πολωνική Λεχ Πόζναν και η διαφαινόμενη αποχώρηση του Αγκιλέρα από τον Πλατανιά δείχνουν ότι οι "ερυθρόλευκοι" θα εμφανιστούν την 4η χρονιά στο πρωτάθλημα της Σούπερ Λιγκ χωρίς την παλιά φρουρά από την οποία παρέμεινε μονάχα ο Δημήτρης. Διότι προηγήθηκε τον περασμένο Ιανουάριο και η αποχώρηση του Ναζλίδη. Σήμερα λοιπόν στις "διαδρομές" θυμίζουμε τους πιο... πιστούς παίκτες του χανιώτικου ομίλου στην κορυφαία εθνική κατηγορία αλλά παράλληλα και τα στοιχεία της φετινής ομάδας που κατάφερε να ανανεώσει την παρουσία της παρότι το όριο παραμονής έφθασε σε επίπεδα ρεκόρ.

Μόλις 27 παίκτες έπαιξαν φέτος

Συνολικά 27 παίκτες χρησιμοποίησε ο Πλατανιάς την περίοδο 2014-15, λιγότερους τόσο από πέρυσι όσο και από την πρώτη σεζόν στη Σούπερ Λίγκα (32). Στο σύνολο βέβαια είναι 69 αφού 5 παίκτες έχουν συμμετοχές και τις 3 σεζόν ενώ άλλοι 10 τις δύο. Λίγες ήταν και οι προσθαφαιρέσεις τον περασμένο Ιανουάριο και μάλιστα ουδείς από τους 3 νέους κατάφερε να καθιερωθεί ενώ μονάχα ο Ναζλίδης είχε σημαντική παρουσία από εκείνους που έφυγαν. Από αυτούς οι 14 ήταν εκείνοι που στηρίχθηκε κυρίως η ομάδα ξεκινώντας στην αρχική 11άδα τουλάχιστον σε 14 αγώνες. Ο μοναδικός που έπαιξε και στα 32 παιχνίδια ήταν ο Μαχαμάτ αν και ο μέσος από το Τσαντ, επτά φορές ήρθε από τον πάγκο.

Πρώτος σε λεπτά συμμετοχής ήταν ο Ολιμπά που αγωνίσθηκε 2.700'. Απαραίτητη διευκρίνιση: τα λεπτά είναι από το αφιέρωμα της εφημερίδας GoalNews και για αυτό αντιστοιχούν σε 90' σε κάθε αγώνα όπως είναι λογικό. Στο αφιέρωμα του α' γύρου τώρα που τα λεπτά ήταν από το σάιτ της Σούπερ Λίγκα εκεί υπολογίζονταν και οι καθυστερήσεις. Έτσι ενώ π.χ. ο Περιστερίδης εμφανίζεται σήμερα με 180', τότε μετρούσε 186' διότι είχαν υπολογιστεί και τα 6' των καθυστερήσεων στα δύο παιχνίδια του α' γύρου που αγωνίστηκε! Για τον ίδιο λόγο ο Ολιμπά εμφανίζεται από τη Σούπερ Λίγκα με 2.830 λεπτά συμμετοχής. Ένα ακόμα συμπέρασμα: στα 32 φετινά παιχνίδια του Πλατανιά οι συνολικές καθυστερήσεις ήταν 136 λεπτά!

Ο Μαχαμάτ ήταν ο μοναδικός που έπαιξε και στα 32 παιχνίδια φέτος.

Παίκτης	Αγώνες	Αλ. (βγ.-μπ.)	11άδα	Λεπτά
8. Μαχαμάτ	32	(2-7)	25	2.350'
1. Ολιμπά	30	(-)	30	2.700'
22. Ιτούα	28	(2-2)	26	2.247'
9. Τόρες	28	(5-7)	21	1.947'
55. Τετέ	27	(3-4)	23	2.110'
3. Μπανανά	26	(1-1)	25	2.234'
14. Αγκιλέρα	26	(4-0)	26	2.209'
23. Κουλιμπαλί	24	(3-2)	22	1.917'
21. Τσουράκης	23	(9-4)	19	1.667'
11. Μιλούνοβιτς	23	(9-9)	14	1.227'
5. Δημήτρης	22	(0-5)	17	1.618'
31. Ζαραδούκας	21	(5-5)	16	1.450'
7. Μενδρινός	21	(7-6)	15	1.395'
77. Αποστολόπουλος	20	(2-5)	15	1.419'
84. Γκόμες Τζίλβαν	15	(7-3)	12	1.000'
20. Γουνδουλάκης	14	(5-7)	7	655'
10. Ναζλίδης-	13	(5-5)	8	703'
16. Κάσιο+	9	(6-2)	7	456'
99. Γιακουμάκης	9	(3-5)	4	373'
17. Νέπλιακ	8	(0-1)	7	643'
10. Γκαβιλάν+	8	(2-4)	4	472'
18. Φιγκέϊρα	8	(1-7)	1	155'
45. Μπεριάν	6	(3-2)	4	331'
91. Περιστερίδης	2	(-)	2	180'
33. Μαχλελής+	2	(2-0)	2	132'
19. Τσοντάκης	2	(0-2)	0	20'
33. Ζουμπουλάκης-	1	(0-1)	0	18'

Μετά τον Ναζλίδη (αριστερά) και ο Τετέ αποτελεί παρελθόν από τον Πλατανιά

Ο πρώτος σε συμμετοχές Αγκιλέρα δεν θα συνεχίσει στους "ερυθρόλευκους". Δίπλα του ο Κάλαιτζιτς που αν και έπαιξε μία χρονιά, βρίσκεται στην 20άδα των... "αρχιπιστών"!

Οι 20 πρώτοι σε συμμετοχές

Παίκτης	Συμμετοχές	Χρονιές
Αγκιλέρα	82	(3)
Τετέ	67	(3)
Τόρες	60	(2)
Δημήτρης*	49	(3)
Γουνδουλάκης	45	(2)
Ναζλίδης*	42	(3)
Μπέλιτς	39	(2)
Μενδρινός	33	(2)
Μαχαμάτ	32	(1)
Γιωργαλλίδης	32	(1)
Ολιμπά	30	(1)
Φερνάντες	30	(1)
Ιτούα	28	(1)
Αναστασάκος	28	(1)
Ζαραδούκας	27	(2)
Κηπουρός	27	(1)
Κάλαιτζιτς	27	(1)
Μπανανά	26	(1)
Φάισκα	26	(1)
Κανακούδης	25	(1)

Ο Δημήτρης (εδώ με τον Μήτρογλου) είναι ο μόνος που συνεχίζει από την παλιά φρουρά μαζί με τους νεαρούς Γιακουμάκη και Τσοντάκη.

Με αστερίσκο οι δύο παίκτες που ήταν στην ομάδα και πριν 4 χρόνια στη Β' Εθνική.

Τρεις χρονιές στην Σούπερ Λιγκ μετράει και ο Γιακουμάκης που έχει όμως συνολικά 23 συμμετοχές και οριακά δεν μπαίνει στην πρώτη 20άδα. Επίσης ο Τσοντάκης έχει 3 σεζόν αλλά μονάχα 3 συμμετοχές καθώς την πρώτη δεν έπαιξε σε κάποιο αγώνα πρωταθλήματος -είχε παίξει πάντως στο κύπελλο με αντίπαλο τον Αστέρα Τρίπολης. Ο Τσοντάκης συμπλήρωσε μάλιστα μία πενταετία στον Πλατανιά, είναι ο μοναδικός που τον πρόλαβε και στη Γ' Εθνική.

Συνολικά τη φανέλα του Πλατανιά φόρεσαν 69 διαφορετικοί παίκτες αυτά τα τρία χρόνια.

Κορυφαίος ο Ολιμπά

Αν τώρα κοιτάξουμε την βαθμολογία των παικτών θα δούμε ότι ο Κέβιν Ολιμπά (φωτ.) όχι μόνο κράτησε την πρώτη θέση που είχε στον α' γύρο αλλά αύξησε και το μέσο όρο κατά 0,83. Κάτι που έκαναν και οι δύο επόμενοι με τον Τετέ να έχει να επιδείξει πολύ

μεγάλη βελτίωση. Αν και αυτό οφειλόταν εν πολλοίς στην πολύ χαμηλή βαθμολογία με τον ΠΑΟΚ στον α' γύρο όταν μπήκε αλλαγή και αποβλήθηκε. Από εκεί και πέρα οι περισσότεροι παίκτες έριξαν τη βαθμολογία τους στο β' μισό του πρωταθλήματος και πάλι καλά

που ήρθε το επιτυχημένο σερί στο φινάλε που έφερε την παραμονή διότι αλλιώς θα ήταν πιο χαμηλή. Κάτι που φαίνεται και από τους βαθμούς των 3 που αποκτήθηκαν τον χειμώνα. Για δεύτερη χρονιά λοιπόν ο βασικός τερματοφύλακας αναδεικνύεται κορυφαίος. Πρόπερσι ήταν Κηπουρός με 5,97 και φέτος ο Ολιμπά με 5,83. Αντίθετα πέρυσι πρώτος ήταν ο Ναζλίδης με 5,92 αφήνοντας 4ο τον Γιωργαλλίδα με 5,67.

Παίκτης	Βαθμοί	Α' γύρος	Αγώνες
Ολιμπά	5,83	5,70	(30)
Μιλούνοβιτς	5,75	5,64	(19)
Τετέ	5,64	5,38	(27)
Κουλιμπαλί	5,53	5,50	(24)
Τόρες	5,52	5,61	(27)
Αγκιλέρα	5,50	5,58	(26)
Γουνδουλάκης	5,48	5,50	(12)
Μενδρινός	5,46	5,55	(18)
Νέπλιακ	5,41	5,33	(8)
Δημήτρης	5,38	5,23	(20)
Αποστολόπουλος	5,38	5,13	(20)
Τσουράκης	5,37	5,47	(23)
Ναζλίδης	5,37*	5,37	(12)
Ιτούα	5,34	5,35	(26)
Ζαραδούκας	5,33	5,44	(19)
Γκόμες Τζίλβαν	5,30	5,50	(15)
Μπανανά	5,28	5,28	(26)
Μαχαμάτ	5,26	5,27	(28)
Γιακουμάκης	5,07	5,50	(7)
Κάσιο+	4,97	-	(8)
Γκαβιλάν+	4,72	-	(8)

Όσοι έχουν βαθμολογηθεί σε έξι και λιγότερα παιχνίδια:

Μαχλελής+	5,25	-	(2)
Μπεριάν-	4,92	5,12	(6)
Περιστερίδης	5,00*	5,00	(2)
Τσοντάκης	5,00*	5,00	(1)
Φιγκέιρα	5,00	4,83	(4)
Ζουμπουλάκης-	4,00*	4,00	(1)

Το αστεράκι δείχνει ότι ο παίκτης δεν αγωνίστηκε στον β' γύρο οπότε η βαθμολογία παρέμεινε η ίδια με τον α'. Του Γιακουμάκη είναι πλασματική η πτώση αφού το αρκετά υψηλό 5,50 του α' γύρου προερχόταν από ένα μόλις παιχνίδι.

“Καμπανάκι” από τα εισιτήρια!

Η σημαντική πτώση των εισιτηρίων που άγγιξε το 24% είναι ένα στοιχείο που πρέπει να προβληματίσει τον Πλατανιά. Από τα 31.147 (17 αγώνες) πέρυσι με μέσο όρο 1.832 έπεσε στα 22.146 (16 αγώνες λόγω της απόφασης... Κοντονή) και στα 1.384 αντίστοιχα. Πολύ πιο μεγάλη ήταν η πτώση σε σύγκριση με την περίοδο 2013-14 (36.686 και 2.446 μ.ο. σε 15 αγώνες) όμως θα αδικούσαμε τους “ερυθρόλευκους” αν μέναμε εκεί διότι τότε είχαμε την πρώτη εμφάνιση χανιώτικης ομάδας στην μεγαλύτερη εθνική κατηγορία και όπως ήταν λογικό αυτό έφερε στο γήπεδο πολλούς φιλάθλους και μη. Τότε είχε αναδειχθεί πρώτη ομάδα της περιφέρειας σε εισιτήρια και 6η στην γενική κατάταξη ενώ τις δύο επόμενες σεζόν ήταν 10η. Πάντως και γενικά το πρωτάθλημα της Σού-

περ Λιγκ έκανε μεγάλη βουτιά και φέτος καθώς έχασε 350.000 εισιτήρια και έπεσε κάπου 700 στο μέσο όρο. Συγκεκριμένα από τα 1.252.732 (μ.ο. 4.028) βρέθηκε στα 908.404 (3.318). Η γενικότερη απαξίωση και η απουσία εμπορικών ομάδων (ΑΕΚ, Αρης, Ηρακλής, Λάρισα) έπαιξε τον ρόλο της. Λογικά η επανεμφάνιση του Δικέφαλου και του “γηναιού” θα ανεβάσει τον μέσο όρο σε συνδυασμό με την μείωση των ομάδων.

Χαρακτηριστικά φέτος μονάχα 3 ομάδες αύξησαν οριακά τον μέσο όρο τους: ο νταμπλούχος Ολυμπιακός, η Καλλονή που για πρώτη φορά έπαιξε στη Μυτιλήνη και η Ξάνθη κάτι λογικό από τη στιγμή που εμφανίστηκε πολύ πιο βελτιωμένη σε σχέση με πέρυσι που έφθασε στο σημείο να δώσει μπαράζ για την παραμονή της.

Ο Τόρες (δεξιά) ήταν πρώτος σε γκολ και ασίστ ενώ ο Τετέ (δεξιά) πρώτος σε κίτρινες.

Γκολ, ασίστ και κάρτες...

Φτωχή η συγκομιδή σε γκολ του Πλατανιά φέτος με μόλις 32, λιγότερα τόσο από τα 39 πέρυσι όσο και από τα 35 πριν δύο χρόνια. Μοιραία λίγες και οι ασίστ με τον Τόρες να πρωτεύει και στις δύο κατηγορίες και παρότι σχεδόν 50% κάτω από τα 11 περυσινά γκολ πάντως να πετυχαίνει καθοριστικά τέρματα στις νίκες με Καλλονή, Βέροια και Παναιτωλικό που έπαιξαν τεράστιο ρόλο στην παραμονή του συλλόγου.

6 γκολ	Τόρες
3 Γκολ	Τετέ
	Μιλούνοβιτς
	Γκόμες Τζίλβαν
	Ναζλίδης
2 Γκολ	Αγκιλέρα
	Κουλιμπαλί
1 Γκολ	Γιακουμάκης
	Γουνδουλάκης
	Τσουράκης

Ενα ακόμα τέρμα προήλθε από αυτογκόλ (Αυλωνίτης του Ολυμπιακού την 34η αγωνιστική) και άλλα 6 από τους δύο μηδενισμούς με Νίκη Βόλου και ΟΦΗ.

Στο κύπελλο τώρα σκόραραν από μία φορά Ναζλίδης, Μιλούνοβιτς και Ζαραδούκας

4 Ασίστ	Τόρες
2 Ασίστ	Γκαβιλάν
	Αποστολόπουλος
1 Ασίστ	Δημήτρης
	Μιλούνοβιτς
	Νέπλιακ
	Γουνδουλάκης
	Τσουράκης
	Ιτούα
	Κουλιμπαλί
	Τετέ
	Γκόμες Τζίλβαν

Κόκκινες-κίτρινες

Ενα σπάνιο στατιστικό παρουσίασε ο Πλατανιάς φέτος. Ενώ στις πρώτες 6 αγωνιστικές είχε 4 αποβολές τελικά από τότε μέχρι το φινάλε ουδείς άλλος παίκτης του είδε ξανά την κόκκινη! Βέβαια η 6η έγινε καθυστερημένα μετά την 12η αφού επρόκειτο για την εξ αναβολής αγωνιστική λόγω της δολοφονίας του Κ. Κατούλη στο γήπεδο του Ηροδότου. Ετσι και αλλιώς πάντως είναι κάτι παράδοξο και να προσθέσουμε ότι στον αγώνα με τον Πανθρακικό την 6η είχε δύο αποβολές ο χανιώτικος σύλλογος με τους Αγκιλέρα (η μόνη απευθείας) και Ιτούα. Οι άλλες δύο ήρθαν στα δύο πρώτα παιχνίδια του πρωταθλήματος και μάλιστα με δεύτερη κίτρινη σε ποδοσφαιριστές που είχαν περάσει αλλαγή μετά το 60'. Στην προεμιέρα ήταν ο Ζουμπουλάκης που αποβλήθηκε 19 λεπτά μετά την είσοδό του στον αγώνα και την επόμενη

αγωνιστική ο Τετέ επίσης πρόλαβε να παίξει μόλις 19 λεπτά! Ο τελευταίος ήταν με διαφορά και ο πιο... κίτρινοσμένος παίκτης. Κάτι που δεν είναι κακό, δείχνει κατά κάποιον τρόπο και το πάθος που έπαιξε το οποίο και τον έστειλε σε μία από τις κορυφαίες ομάδες της Πολωνίας.

Κίτρινες:

- 10: Τετέ
- 6: Ιτούα, Ζαραδούκας
- 5: Ολιμπά, Αγκιλέρα, Αποστολόπουλος
- 4: Μπανανά, Μαχαμάτ, Τόρες, Κουλιμπαλί,
- 3: Δημήτρης, Μενδρινός, Ναζλίδης
- 2: Μιλούνοβιτς, Τσουράκης, Μπεριάν, Γκόμες Τζίλβαν, Γιακουμάκης, Ζουμπουλάκης
- 1: Κάσιο, Νέπλιακ, Γουνδουλάκης

Με τον Παράσχο έσωσε την παρτίδα!

Καθοριστικό ρόλο βέβαια στην παραμονή του Πλατανιά έπαιξε ο Γιώργος Παράσχος που υπό τις οδηγίες του η ομάδα με ένα αήττητο σερί 6 αγωνιστικών κατάφερε να ανανεώσει την παρουσία της στην κορυφαία κατηγορία. Βέβαια πιστώνεται τις 4 από τις αγωνιστικές αυτές αφού οι άλλες δύο ήταν οι μηδενισμοί απέναντι σε Νίκη και ΟΦΗ που είχαν αποχωρήσει ενώ η πρώτη και η μοναδική ήττα ήταν στο ντεμπούτο του στον πάγκο στον αγώνα με τον ΠΑΣ Γιάννινα.

Πάντως ο προκάτοχός του Γιάννης Χριστόπουλος έκανε ρεκόρ αφού άντεξε 26 ολόκληρες αγωνιστικές στον πάγκο και παρολίγο να ξεπεράσει τον πρώτο Αναστασιάδη που μετράει 29 αλλά σε δύο σεζόν. Οι τεχνικοί του Πλατανιά στη Σούπερ Λίγκα:

Προπονητής	Σεζόν	Αγώνες	N.-I.-H.
Αναστασιάδης Αγγελος	('13,'14)	29	12-4-13
Χριστόπουλος Γιάννης	('15)	26	7-6-13
Αναστόπουλος Νίκος	('14)	14	4-2-8
Χατζηνικολάου Νίκος	('13)	11	3-3-5
Ουζουνίδης Μαρίνος	('14)	10	1-5-4
Παράσχος Γιώργος	('15)	5	3-1-1
Θωμάϊδης Γιάννης*	('15)	1	0-1-0

Σημ.: Ο Θωμάϊδης έκατσε στον πάγκο ως υπηρεσιακός στον αγώνα με τον Πανιώνιο στη Νέα Σμύρνη.

Επιμέλεια:
ΣΑΚΗΣ ΚΟΥΒΑΤΣΟΣ
info@herb.gr

Βιότοπος - περιγραφή

Λατινική ονομασία του βοτάνου είναι *LIGUSTRUM vulgare* (Λιγούστρο το κοινό). Κομψό δενδρύλλιο της οικογένειας των Ελαιιδών (Δικοτυλήδονα).

Λιγούστρο το κοινό

Φύεται σε Ευρώπη, βόρειο Αφρική και ανατολική Ασία. Είναι δενδρύλλιο των ηλιόλουστων δασών, που συχνά χρησιμοποιείται στους φράκτες των κήπων, λόγω της κανονικότητας των διακοσμητικών σχημάτων που μπορεί να του δοθούν. Ο θάμνος φτάνει σε ύψος τα 5 μέτρα, αλλά σε εκτεθειμένα μέρη μένει χαμηλότερος παίρνοντας συχνά από τον αέρα χαμηλό στρογγυλεμένο σχήμα.

Είναι αυτοφυές σε δάση και θαμνότοπους σε όλη σχεδόν την Ελλάδα. Το συναντούμε με τις ονομασίες Αγριομυρτιά, Μυρτολιά (Μάνη) και Νεροβεργιά. Σπανιότερα συναντιέται στα νησιά του Αιγαίου. Συγγενικά είδη (λιγούστρο το ωόφυλλο, το ιαπωνικό, το καλιφορνέζικο, το σινικό κ.λπ.) καλλιεργούνται ως καλλωπιστικά. Όλα τα είδη έχουν φύλλα αντίθετα, λοχχοειδή ή ωοειδή, παχιά και σκληρά, πιο γυαλιστερά από πάνω και πιο ανοιχτόχρωμα από κάτω. Πέφτουν μόνο κατά το τέλος του χειμώνα. Τα άνθη, μικρά, λευκά και εύοσμα, με κοανοειδή στεφάνη, είναι συγκεντρωμένα σε επάκριους βότρες. Τα άνθη αποτελούνται από τέσσερα πέταλα ενωμένα στο βασικό τους μισό. Έχουν ισχυρή δυσάρεστη οσμή. Προσελκύουν όμως πλήθος εντόμων. Οι καρποί, σφαιρικές ρώγες, γίνονται μαύροι και γυαλιστεροί όταν ωριμάσουν τον Σεπτέμβριο ή τον Οκτώβριο. Παραμένουν πάνω στο φυτό κατά τη διάρκεια του χειμώνα. Από το ξύλο της αγριομυρτίας κατασκευάζονται διάφορα εργαλεία, ο φλοιός της χρησιμοποιείται στη βυρσοδεψία, από τις ρίζες της εξάγεται βαφική ουσία και τα φύλλα και τα άνθη της είναι φαρμακευτικά.

Ιστορικά στοιχεία

Βότανο που χρησιμοποιείται εδώ και χιλιάδες χρόνια στην κινέζικη βοτανολογία. Οι Ασιάτες θεωρούν τα οβάλ μπλε - μαύρα φρούτα του κινέζικου Λιγούστρου πολύ σημαντικά.

Φτιάχνουν φάρμακα από τις ρώγες που σκοτώνουν τα βακτήρια, μειώνουν του όγκους και διεγείρουν τη δράση των νεφρών και του ήπατος. Το βότανο με τις καθαρτικές και διουρητικές του ιδιότητες το χρησιμοποιούν για μια σειρά παθήσεων όπως οι ρευματισμοί, ο κατάρρακτης και οι αιπνίες. Το βότανο δεν χρ-

σιμοποιείται πλέον θεραπευτικώς αλλά είναι κατάλληλο για την παρασκευή χρωστικής για διάφορα υφάσματα. Τα φύλλα δίνουν κίτρινη και πράσινη βαφή, ενώ οι δηλητηριώδεις μαύρες ρώγες δίνουν από μπλε έως γκρι-μπλε χρώμα. Οι ρώγες είναι δηλητηριώδεις για τον άνθρωπο, αλλά εύκολα τρώγονται από τσίχλες, οι οποίες διασπείρουν τους σπόρους με τα περιττώματά τους.

Συστατικά - χαρακτήρας

Τα φυτά είναι ολόκληρα τοξικά, συμπεριλαμβανομένων των καρπών. Η τοξική ουσία που παράγουν τα λιγούστρα είναι ένα γλυκοσίδιο, η συριγκίνη ή λιγουστρίνη, η οποία είναι ερεθιστική για τον άνθρωπο και μπορεί να προκαλέσει ναυτία, εμετό, διάρροια και κοιλιακές κράμπες, αλλά δεν υπάρχει καταγεγραμμένη περίπτωση δηλητηρίασης στον άνθρωπο από λιγούστρο. Αντίθετα, το φυτό είναι δηλητηριώδες για τα μηρυκαστικά.

Το φυτό περιέχει ακόμη ολεανολικό, παλμιτικό, λινολεϊκό και ουρσολικό οξύ, μαννιτόλη

και γλυκόζη, άμυλο, πικρή ρητίνη.

Ανθιση - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Το φυτό ανθίζει από τον Ιούνιο μέχρι τον Αύγουστο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται τα φύλλα, ο φλοιός και τα άνθη.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Εκχυλίσματα των διαφόρων ειδών λιγούστρου φαίνεται ότι έχουν αντιοξειδωτική (προστατεύουν τα ερυθρά αιμοσφαίρια από την αιμόλυση), αντιφλεγμονώδη και ηπατοπροστατευτική δράση. Θεωρείται επίσης ότι ενισχύει το ανοσοποιητικό σύστημα και βοηθάει στην πρόληψη του καρκίνου, αν και τα στοιχεία δεν είναι αρκετά. Η δράση αυτή οφείλεται σε μια πολυφαινόλη την υδροξυτυροσόλη, η οποία καταστρέφει τα καρκινικά κύτταρα και εμποδίζει τον πολλαπλασιασμό τους. Εκχύλισμα από τα φύλλα του είδους *L. robustum* χρησιμοποιούνται στην παραδοσιακή κινεζική ιατρική. Το βότανο έχει χρησιμοποιηθεί στο παρελθόν σε περίπτωση ζαλάδων, θολής όρασης, πρίμο γκριζάρισμα μαλλιών και γενιών, μείωση της όρασης, οιδήματος και αδυναμίας στα γόνατα και τη μέση.

Επίσης χρησιμοποιήθηκε σε περίπτωση πυρετού, νυχτερινής εφίδρωσης και υπερλιπιδαιμίας. Αντενδείκνυται η χρήση του από άτομα που παρουσιάζουν διάρροια.

Το βότανο σήμερα δεν χρησιμοποιείται στην βοτανολογία λόγω της τοξικότητάς του. Το άνθος που έχει βαριά μυρωδιά χρησιμοποιείται

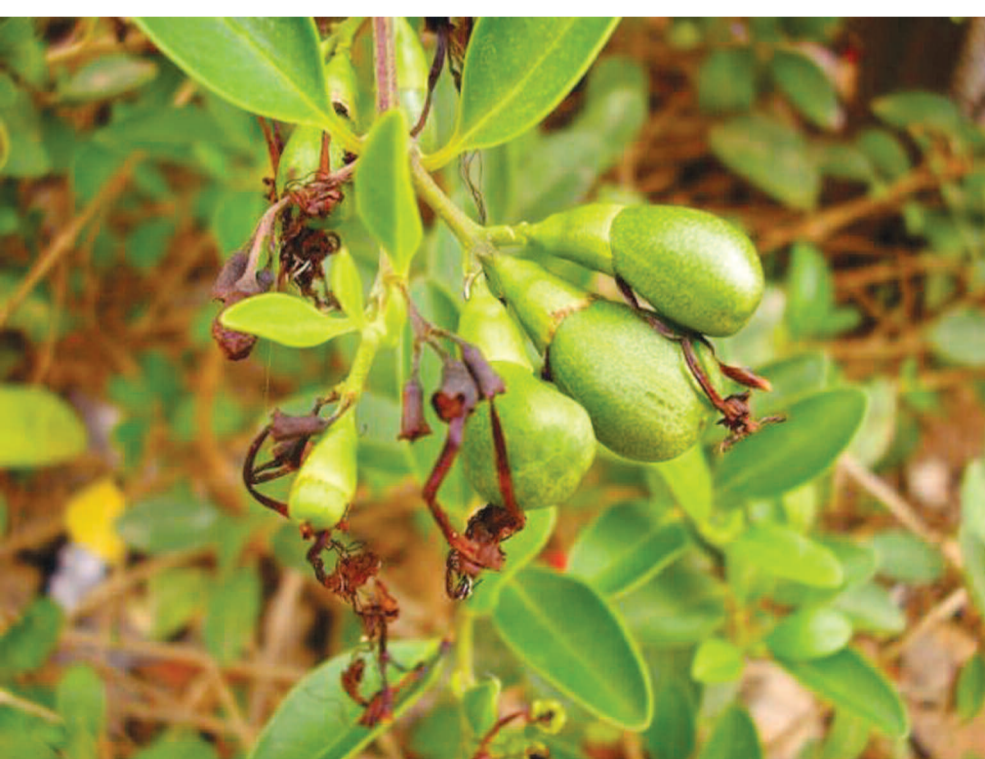
στην ομοιοπαθητική για την περιποίηση του ξηρού δέρματος.

Παρασκευή και δοσολογία

Το βότανο αυτό δεν το χρησιμοποιούμε σήμερα. Υπάρχουν άλλα βότανα που μας δίνουν με ασφάλεια αντίστοιχο θεραπευτικό αποτέλεσμα.

Προφυλάξεις

Οι μαύρες ράγες που είναι τοξικές, προκαλούν έντονη εντερίτιδα με κολικούς και εμέτους. Περιέχουν ένα δηλητήριο που επιδρά στα τριχοειδή αγγεία του δέρματος. Προσοχή να μην φάνε τις ράγες τα παιδιά. Σε περίπτωση που συμβεί κάτι τέτοιο, αντίδοτο για το δηλητήριο είναι ο ενεργός άνθραξ, γάλα ή βλενώδεις ουσίες μέχρι να έρθει ο γιατρός. Αν όμως κάποιος καταναλώσει πολύ λίγους καρπούς μπορεί να του προκληθεί έμετος ή καθόλου συμπτώματα.

Υ.Γ: Όλα τα προηγούμενα άρθρα της στήλης μπορούμε να τα βρούμε στη διεύθυνση www.herb.gr.

Επίσης αν κάποιος φίλος αναγνώστης γνωρίζει οποιαδήποτε θεραπευτική ιδιότητα βοτάνου του τόπου μας που δεν είναι ευρέως γνωστή ή έχει κάποιο ερώτημα μπορεί να το απευθύνει στην ηλεκτρονική διεύθυνση skounatsos11@gmail.com